

DARBININKAS

Kiesinger atsisakė dabar vykti Maskvon Kiti ten nuvyko, bet grįžo kritiškai

Bonna. V. Vokietijos parlamento rinkimai įvyksta rugsėjo 28. Bandydama įtaigoti tuos rinkimus ar kitų tikslų turėdama, Maskva kuris laikas pradėjo rodyti didesnę susidomėjimą santykiais su V. Vokietija. Pradėjo užsiminti apie prekybos išplėtimą, neprieštaravo, kai Lenkija su Rumunija pradėjo rūpintis savo prekybiniais santykiais su Bonna. Bet pats svarbiausias mostas buvo pakvietimas visų trijų parlamente esančių politinių partijų atstovų apsilankyti Maskvoje.

Diplomatinio keliu tyrinėta, ar priimtų pakvietimą atvykti Maskvon pats kancleris Kiesingeris, kuris yra ir krikščionių demokratų partijos pirminkas. Šis pasakė, kad dabar vykti negalys. Jo vizito Maskvon klausimas paliktas atviru.

Socialdemokratai pakvietimą priėmė. Jų delegaciją Maskvon nuvedė parlamento frakcijos pirmininkas H. Schmidt. Grįžęs pranešė, kad kalbėtasi su rusais daugeliu klausimų, kalbėta atvirai, bet nuomonių skirtumai pagrindiniais klausimais yra tokie dideli, kad nėra jokia vilties tikėtis greito jų pašalinimo. Bet gautas įspūdis, kad Maskva jau norėtų pradėti ieškoti susitarimų mažiau svarbiais klausimais. Nepasakyta, kokie tie "maži klausimai" buvo užkabinti, bet manoma, kad Maskva nori daugiau prekybos, gal net su dideliais kreditais.

Socialdemokratų delegacija

Maskvos valdovams atvirai pasakiusi, kad Čekoslovakijos okupavimas pereitais metais ir demonstrantų persekiojimas Praagoje šiais metais okupacijos metinių progą V. Vokietijoje, kaip ir visoje Europoje, buvo sutiktas su baime ir pasišlykštėjimu. Ta pačia progą kancleris Kiesingeris pareiškė, kad Čekoslovakijos okupacijai pateisinti su-rasta "Brežnevo doktrina" V. Vokietijai niekad nebus priimtina. Šitos "doktrinos" neatsisakius, santykių gerinimas su Rusija niekad nebus patikimas. Lankėsi Maskvoje ir trečioji V. Vokietijos partija — laisvieji demokratai, kurie, balsų rinkimams ieškodami, šių metų pradžioje buvo pradėję kalbėti, kad šio toks Ulbrichto režimo pripažinimas daug žalos nepadarėtų. Šitas jų mostas ir paskatino Maskvą kvieisti pasi-kalbėjimams Vokietijos partijų delegacijas. Kadangi socialde-mokratai kabliuko neprarijo, užsčiaupe ir demokratai, nes visi pamatė, kad šitos reikalo pastatymas pastums balsus tik naujųjų nacionalistų pusėn. JAV, Anglija ir Prancūzija yra įteikusios Maskvai pasiūly-mus pradėti kalbėtis dėl esamų kliūčių šalinimo tarp padalinto Berlyno dalių, bet Maskvos at-sakymo dar nėra. Bet vakari-nio Berlyno burmistras tvirtina, kad Maskva norinti tuo rei-kalu kalbėtis, tik tuo keliu dar nenori pradėti eiti Ulbrichto vyriausybė.

Maskva už Viduržemio rajono nuatominimą

Sofija. — Sovietų "preziden-tas" Podgorny atvyko į Bulgari-ją 25 metų sukakties nuo komunistų valdžios atsiradimo mi-nėči.

Čia jis atvežė Maskvos nuo-mone, kad Viduržemio jūros regionas turėtų būti paskelbtas atominių ginklų neturinti zona. Neminėjo, kokios valsty-bės turėtų būti į tą planą įjung-tos, bet normaliai suprantama, jog tai būtų valstybės, kurios prieina prie Viduržemio jūros.

PEKINAS SULAUKE DAUGIAU PARAMOS

Jungt. Tautos. — Pirmą Ru-siją, paskui Albanija rūpinosi, kad kom. Kinijos įvedimo į Jungt. Tautas klausimas būtų į-rašytas į Jungt. Tautų gen.asamblėjos metinių sesijų darb.tvarke. Šiomet reikalas kitaip pakrypo — prie Albanijos prisikungę 13 kitų valstybių: Alžyras, Kambodija, Kongas (Bra-zaville), Kuba, Gvinėja, Mali, Mauretania, Rumunija, Pietų Jemenas, Jemenas, Sirija, Tan-zanija ir Zambija. Šiais metais turės paaiškėti, ką tuo reikalu darys Washingtonas.

Padegėjo bylą visi galės stebėti

Jeruzalė. — Arabų vadai moskės gaisrą Jeruzalėje nau-doja politinėms ir religinėms aistroms kelti. Toliau nuo įvykio vietos esančiose muzlmo-nų valstybėse stačiai tvirtina-ma, kad moskė buvo padegta su Izraelio vyriausybės žinia.

Kad toji labai pavojinga pro-paganda susilauktų reikalingo atkirčio, Izraelis atidarė duris visos pasaulio atstovams, norin-tiems stebėti gaisro aplinkybių tyrinėjimą ir teismo procesą— ir teismas vyks atviromis durimis.

— Libijos sukilėliai paleido visus politinius kalinius, kurių tarpe buvo šeši panarabistai, bandę nuversti vyriausybę jau 1967.

— Libijos sukilėliai paleido visus politinius kalinius, kurių tarpe buvo šeši panarabistai, bandę nuversti vyriausybę jau 1967.

— Libijos sukilėliai paleido visus politinius kalinius, kurių tarpe buvo šeši panarabistai, bandę nuversti vyriausybę jau 1967.

— Libijos sukilėliai paleido visus politinius kalinius, kurių tarpe buvo šeši panarabistai, bandę nuversti vyriausybę jau 1967.

— Libijos sukilėliai paleido visus politinius kalinius, kurių tarpe buvo šeši panarabistai, bandę nuversti vyriausybę jau 1967.

— Libijos sukilėliai paleido visus politinius kalinius, kurių tarpe buvo šeši panarabistai, bandę nuversti vyriausybę jau 1967.

Prancūzai parengė komputerio tikslumo ūkio planą

Per metus bandys pertvarkyti ne tik ūkį, bet ir prancūzų

Paryžius. — Prancūzijos vyriausybė jau parengė planą franko pastovumui paremti ir ūkinei-finansinei krašto padėčiai sustiprinti. Programa numatyta iki 1970 metų galo.

Pagrindinės priemonės yra šios: valstybės išlaidų sumaži-

nimas, 1970 m. biudžeto subalansavimas, mokesčių sumažinimas mažesnių pajamų grupėms, kredito varžymas, taupymo skatinimas ir kainų kontroliavimas.

Japonui Maskvoj su salom nepasisekė Atvyko Amerikon kalbėtis dėl Okinawos

Briuselis. — Vykdamas namo iš Maskvos, čia sustojo Japonijos užsienio reikalų ministras Kiichi Aichi. Jis čia turėjo reikalų su Belgijos vyriausybe, su Europos Ūkio Bendruomenės administracine vadovybe ir neoficialiai vizitavo Nato administracinį centrą.

Maskvoje jis buvo labai laukiamas, nes rusams labai svarbu, kad patrauktų Japonijos kapitalus ir techniką į savo Sibirą jo turtams vartojimui padėti parengti. Pabirus santykiams su Kinija, geri santykiai su Japonija dabar Maskvai labai reikalingi. Bet Japonija nori atgauti Rusijos tuojau karui baigiantis pagrobtas Japonijos salas. Rusija turės jų atsisakyti, jei norės užtikrinti bent jau Japonijos neutralumą peštynėse su Kinija. Girdima, kad dabar Rusija tų salų nenorinti gražinti.

Iš Briuselio Aichi atskrenda į Washingtoną dviem tikslais: referuoti apie savo pasitarimus ir įspūdžius Maskvoje ir toliau pastūmėti pasitarimus dėl Ryukyu salyno atgavimo. Reikalas būtų lengvai išsprendžiamas (salų gražinimas jau seniai pažadėtas), jeigu Okinawos saloj nebūtų tų didžiųjų Amerikos karinių bazų, reikalingų visos rytų ir pietryčių Azijos saugumui garantuoti. Kad tos bazės galėtų ten pasilikti, kad ten galėtų būti, reikalui esant, ir atominiai ginklai, kad to karinio komplekso tvarkymas ir panaudojimas neturėtų dviejų šeiminių ninkų, kad susitarimas nesukeltų pačio Japonijoje didelių politinių audrų iš kariųjų politinių grupių, reikia daug laiko ir pastangų išbalansuotam kompromisui surasti.

Visos pietryčių Azijos valstybės, turinčios su Amerika apsigynimo sutartis, kovoja už tai, kad Okinawos administravimą perdavimas Japonijai nepakenktų jų saugumui. Visos vie-naip ar kitaip tarėsi tuo reikalu su Japonijos vyriausybe ir gavo užtikrinimą, kad nebus pa-kenkta nė vienos valstybės saugumui. Juk ir Japonijos sauguma surištas su visos Azijos saugumu, todėl Okinawos gražinimas Japonijai bus padarytas Amerikos-Japonijos saugumo sutarties dvasioje ir rėmuose. Tvarkant Okinawos gražinimo reikalą, Japonija nenori įtraukti į tą bylą kitų valstybių, kitaip tariant, nenori Okinawos panaudojimo sutarptautinti. Ir tai yra visai suprantamas Japonijos siekimas.

Turkų ir graikų vadai Kipro saloj valstybę pirmą kartą po šešių metų susitiko ir pasisveikino. Jie spaudžiami padaryti taiką ir leisti abiem tautybėm gyventi kartu ramiai, kad Jungtinės Tautos galėtų atšaukti iš ten savo taikos saugotojus.

1968 metų prezidentinių rinkimų duomenys rodo, kad daug jaunimo balsavo už buv. Alabamos gubernatorių Wallace. Duomenis tyrinėjo grupė atitinkamų žinovų. Taigi gal be reikalo dejuoja tie, kuriems atrodo, kad Amerikos jaunimas yra pražuvęs — sukairėjęs ir sulaukinėjęs.

Saudi Arabija moderniškai ginkluojasi

Riyadh. — Arabijos pusiasaly yra keli politiniai vienetai, bet pilna prasme valstybėmis galima laikyti tik Saudi Arabiją, Jemeną, P. Jemeną (buv. britų Adeno kolonija) ir Kuwaitą, nes visos keturios yra J. Tautų nariai. Gi Arabijos jūros ir Persijos įlankos pakraščiais yra dar eilė vienas kito nepriklausančių sultonų, kontroliuojančių didesnę ar mažesnę žemės plotą. Iki šiol juos globojo Anglijos galybė, kuri greit iš ten visai pasitrauks.

Didžiausia plotu ir turtais (nafta) yra Saudi Arabija, iki šiol autokratinė karalija, per 30 m. (1901-1934) susicementavusi tarp beduinių grupių vykusiais karais. Vienintelis ginklas, kuris tada buvo reikalingas, buvo geras angliškas šautuvas ir prie diržo prikabinatas durklas.

Bet kai Egipte įsikūrė Nasseris, Vid. Rytuose pakvipo komunizmu ir socialinėmis revoliucijomis, ypač kai Nasseris su-kurstė Jemene sukilimą ir civili-niam karui užsidedus ten pa-siuntė 70,000 karių, o rusai lėk-tuvų ir kitokių ginklų, Saudi Arabija turėjo žengti į naują

Kinijos komunistai atsiveikino su mirusiu S. Vietnam prezidentu Ho Chi Minh jų atstovybėje Pekine, sudėdami gėles prie postamento, kur buvo padėtas mirusiojo portretas.

Ho Chi Minh testamente apgailestauja, kad susipyko Kinijos ir Rusijos komunistai. Saviškiams gi paliko įsakymą kovoti tol, kol Amerikos "imperialistai" bus išvyti iš Vietnamo. Spėjama, kad tame politiniame testamente yra kas nors pasakytą ir apie vadovybę, bet toji dalis nepaskelbta.

Gomulka pranešė gyventojams, kad Lenkijos derlius šiemet yra blogas. Priežastis — sausra.

Judėjos dykumoje Izraely žuvo buv. episkopų vyskupas dr. J. Pike. Jis ten buvo nuvykęs su žmona paspėlioti, kokio-se aplinkybėse galėjo gyventi anais laikais Jėzus Kristus. Savo bažnyčios autoritetų Pike buvo pripažintas eretiku. Per visokius "tarpininkus" bandė žaisti ir su "dvasiomis", per kurias neva sužinojęs kur esąs jo miręs sūnus.

Šiandien Jemenas baigia likviduoti civilinio karo randus ir, kas svarbiausia, apsisprendė eiti ne su Nasseriu ir Maskva, bet ieško ryšio su Anglija ir Amerika. Kad niekas nebeužkluptų nepasirengusios, S. Arabija šiandien prie beduinių šautuvų ir durklių pridėda radarus, priešlėktuvines ir kitokias raketas, greitesnius už garsą sprausminius lėktuvus, modernišką komunikacijos priemones, aerodromus ir strateginius kelius. Kai ateis eilė tvarkyti tų sultana-tų reikalus (jau yra norinčių juos pasigrobtį), Saudi Arabija jau bus pajėgi nedraugiškos jėgos į pusiasalį neįsileisti.

Ūkinio atkūtimo programos svarstyti rugsėjo 16 parlamen-tas susirenka į specialią sesiją.

Vykdomas eitų ši a tvarka: iki šių metų galo subalansuojamas valstybės biudžetas; iki 1970 balandžio 1 subalansuojama gamyba ir suvartojimas (ne-norima daugiau suvartoti negu namie pagaminama); iki 1970 liepos 1 bus balsuojama užsienio prekyba (užsienioje ne-bus perkama daugiau negu ten parduodama).

1970 m. biudžetas bus subalansuotas sumažinant išlaidas vidaus reikalams 5.5 proc. Veik šimtu procentų nukentęs de Gaulle labai branginta atominių ginklų gamybos programa. Nau-jų mokesčių nenumatyta. Jau žadėti panaikinti mokesčiai vietoj numatytų vienu metų dings tik per dvejus metus. Mokesčių mažinimas palies iš-imtinai tik mažų pajamų grupes. Tai yra naujosios vyriausybės mostas darbininkijos link.

Kadangi taupo vyriausybė, prašomi taupyti ir piliečiai. Per-ką automobilius, baldus, di-džiuosius namų reikmenis, da-rą kapitalinius investavimus da-bar turės daugiau įmokėti pirk-dami, gi likusi skola turės būti išmokėta per trumpesnę laiką. Pramonės įmonės už naują in-ventorių negaus mokesčių pa-lengvinimų. Tuo siekiama im-

Madridas. — Po ilgos per-traukos Ispanijos vyriausybė pradėjo pamažu megzti santy-kius su Kremliumi, kuris prieš pat Antrąjį pasaulio karą buvo užsimojęs tame krašte įkur-dinti komunistų vyriausybę. Už-sidegęs civilinis karas buvo ne-paprastai žiaurus, bet komunis-tų brigados, iš visų pasaulio pa-dugnį surinktos, buvo sunaikintos. Beje, ta proga buvo iš-mėginti Stalino ir Hitlerio gin-kalai, besirengiant vienas kitam gerklę perpiauti!

Pirmas Maskvos-Madrido kon-taktas buvo 1967 m. susitari-mas leisti, sutartomis sąlygo-mis, Rusijos žvejybos laivams naudotis kai kuriais Ispanijos uostais kurui, maistui ir gėlam vandeniui pasiimti. Šių metų pavasarį pasirašyta svarbi su-tartis dėl nevalytos naftos pir-kimo iš Rusijos. Visai neseniai pasirašyta nauja sutartis dėl leidimo sovietų žvejybos lai-vynui naudotis Santa Cruz de Tenerife uostu Kanarų salyne.

Rusų laivynui vieta čia labai patogi, nes toje erdvėje (Afri-kos vakarinėse pakrantėse) iki 200 sovietų žvejybos laivų nuo-lat raižo žuvimi turtingus Atlan-to vandenius.

APTARIAMAS VIETNAMAS
Šį penktadienį prez. Nixonas organizuoja didelį pasitarimą visiems Vietnamo karo klausimams aptarti. Iš anksto į tą pasitarimą atvyko JAV ambasadorius iš Vietnamo, karo va-dai iš Vietnamo ir Pacifiko. Po to pasitarimo prez. Nixonas tu-rės nuspręsti, kiek šiemet iš-traukti dar kariuomenės iš Viet-namo arba visai nieko tuo rei-kalu nedaryti. Gali būti ir nau-jos iniciatyvos taikos derybų reikalui. Reikėtų laukti, kad ko-kia nors nauja iniciatyva Viet-namo reikalui turėtų būti su-planuota.

Gen. Abrams, JAV karinis vadovas Vietnamo, vienas iš prez. Nixono patarėjų, šį penktadienį svarstant Vietnamo karo reikalą.

porto sumažinimo iš užsienių.

Pinigų taupymas tos rūšies institucijose skatinamas procentų pakėlimu — vietoj dabar mokamo 3.5 procento už indėlius bus mokama 5 proc. Vi-sokios asmeninės apdraudos (life insurance) skatinamos lei-džiant dalį mokamos premijos nurašyti nuo pajamų mokesčių.

Visi aukščiau minėti patvar-nio prekyba (užsienioje ne-bus perkama daugiau negu ten parduodama).

1970 m. biudžetas bus subalansuotas sumažinant išlaidas vidaus reikalams 5.5 proc. Veik šimtu procentų nukentęs de Gaulle labai branginta atominių ginklų gamybos programa. Nau-jų mokesčių nenumatyta. Jau žadėti panaikinti mokesčiai vietoj numatytų vienu metų dings tik per dvejus metus. Mokesčių mažinimas palies iš-imtinai tik mažų pajamų grupes. Tai yra naujosios vyriausybės mostas darbininkijos link.

Naujasis P. Vietnamo premjeras Tran Thien Khiem. Amerikos "liberalams" jis labai nepatinka.

Ispanija pradeda su Maskva bizniauti

Madridas. — Po ilgos per-traukos Ispanijos vyriausybė pradėjo pamažu megzti santy-kius su Kremliumi, kuris prieš pat Antrąjį pasaulio karą buvo užsimojęs tame krašte įkur-dinti komunistų vyriausybę. Už-sidegęs civilinis karas buvo ne-paprastai žiaurus, bet komunis-tų brigados, iš visų pasaulio pa-dugnį surinktos, buvo sunaikintos. Beje, ta proga buvo iš-mėginti Stalino ir Hitlerio gin-kalai, besirengiant vienas kitam gerklę perpiauti!

Pirmas Maskvos-Madrido kon-taktas buvo 1967 m. susitari-mas leisti, sutartomis sąlygo-mis, Rusijos žvejybos laivams naudotis kai kuriais Ispanijos uostais kurui, maistui ir gėlam vandeniui pasiimti. Šių metų pavasarį pasirašyta svarbi su-tartis dėl nevalytos naftos pir-kimo iš Rusijos. Visai neseniai pasirašyta nauja sutartis dėl leidimo sovietų žvejybos lai-vynui naudotis Santa Cruz de Tenerife uostu Kanarų salyne.

Rusų laivynui vieta čia labai patogi, nes toje erdvėje (Afri-kos vakarinėse pakrantėse) iki 200 sovietų žvejybos laivų nuo-lat raižo žuvimi turtingus Atlan-to vandenius.

APTARIAMAS VIETNAMAS
Šį penktadienį prez. Nixonas organizuoja didelį pasitarimą visiems Vietnamo karo klausimams aptarti. Iš anksto į tą pasitarimą atvyko JAV ambasadorius iš Vietnamo, karo va-dai iš Vietnamo ir Pacifiko. Po to pasitarimo prez. Nixonas tu-rės nuspręsti, kiek šiemet iš-traukti dar kariuomenės iš Viet-namo arba visai nieko tuo rei-kalu nedaryti. Gali būti ir nau-jos iniciatyvos taikos derybų reikalui. Reikėtų laukti, kad ko-kia nors nauja iniciatyva Viet-namo reikalui turėtų būti su-planuota.

buvo išaldytos iki rugsėjo 15. Manoma, kad diskretiškas in-spektavimas ir neoficialūs susi-tarimai su gamybos bei preky-bos didžiosiomis institucijomis padės išlaikyti kainas norima-me lygyje. Numatyta, kad 1970 kainos gali pakilti tik 4 proc. Tai būtų visai normalu ir nepaverstų niekais užsibrėžtų tikslų.

Vyriausybė tikisi kovą laimė-ti. Jei kainas pasiseks išlaikyti reikiamame lygyje, darbininkų unijos sutiks laukti su uždabiu padidiniu, ypač kad darbinin-kai jau gavo kyšį mokesčių su-mažinimo formoj. De Gaulle valdymo laikais Prancūzijos ūkis buvo paliktas našlaičio pa-dėty — vis buvo prašoma au-kos neapčiuopiamų, dažnai efe-merišku, tikslų vardan. Dabar reikia nepaprastų pastangų pa-darytoms klaidoms taisyti.

Raketų viršininkas skelbia melus

Maskva. — Maršalas Krylovas, Rusijos atominių raketų viršininkas ir krašto apsaugos ministerio pavaduotojas, kaltina Washingtoną besirengiant iš pasalų pulti Rusiją ir pradėti trečią pasaulinį karą. Kad taip dar neįvyko, reikią dėkoti Rusijos atominei galybei. Aišku, pakartojo seną pasigyrimą, kad Rusijos turimos raketos gali pasiekti ir sunaikinti kiekvieną taikinį Amerikoje.

Kad kaltinimas būtų patiki-mesnis ir sodresnis, Krylovas skelbia, kad Washingtono vado-vaujamos Vakarų valstybės są-mokslininkavo su Hitleriu prieš Lenkiją prieš antrąjį pasaulio karą ir atsisakė su Rusija su-daryti apsigynimo paktą, nes tikėjosi, kad Vokietija sunaikins Rusiją (To pakto anglai ir pran-cūzai negalėjo su Rusija sudary-ti todėl, kad Maskva reikalavo už tai Pabaltijo valstybių. Pas-kui Maskva paktą sudarė su Hitleriu, nes jis jiems Pabaltijo valstybes sutiko atiduoti. Red.).

Krylovo galvosena, didžiausias Rusijos priešas tebėra Ame-rika. Įdomu, kas gali išeiti iš JAV-Rusijos pasitarimų dėl raketinio atominio ginklo gamy-bos ribojimo, jeigu taip kalba to Rusijos ginklo gamybos glo-bėjas.

JAV aviacija turi sumažėti 50,000 vyrų, nes taip su-planuota norint sumažinti valstybės išlaidas ir subalansuoti biudžetą. Iš viso karinės pajėgos turi būti sumažintos 150,000 vyrų.

Prez. Nixonas su Kissingeriu, artimiausiu savo patarėju užsienio politikos srityje.

Sovietam atidavė Berlyną, atidavė Prahą - kodėl?

John Toland dėsto faktus apie gen. Eisenhowerio strategiją Vokietijoje

Jei Sovietam atidavė Berlyną ir byla dėl to miesto nėra baigta; jei atidavė Prahą ir užkūrė nebaigtą grėsmę vidurio Europai, — tai už tai John Toland knygos "The Last 100 Days" faktai tiesiogiai kaltina gen. Eisenhowerį, vyriausią karo vadą. O tie faktai tokie:

Berlyno atidavimas:

Dar 1944 metų vasaros gale Eisenhoweris buvo kalbėjęs, kad sąjungininkų kariuomenės žygis turi būti nukreiptas į Berlyną. Feldmaršalas Montgomery tikėjo, kad toks nusistatymas tebegalioja. Buvo nustebintas 1945 kovo 28 Eisenhowerio telegrama į Maskvą, kad jo kariuomenė eis į kitus miestus, Berlyną palikdama Sovietam. Eisenhoweris aiškino, kad Berlynas nebūtinai reikšmės — tai esanti tik geografinė vietovė. Tuos Eisenhowerio žodžius Stalinas pakartojo, pagirdamas Eisenhowerio nusistatymą. Veltui anglų vadai protestavo, kad Eisenhoweris neturėjęs teisės savo valia kreiptis be viso štabo žinios. Veltui Churchillis įtikinėjo, kad Berlynas turi strateginę ir psichologinę reikšmę ir kad Berlynas turi būti Vakarų žygio tiesioginis taikynys.

Eisenhoweris savo nusistatymo dėl Berlyno neatsisakė ir paskiau. Balandžio mėn. gen. Pattonas siūlė paimti Berlyną ir nužygiuoti iki Oderio. Berlynas — sakė jis — galis būti paimtas per 48 valandas. Tarp argumentų, kuriais atmetė Pattono siūlymą, Eisenhoweris minėjo ir tokius: o kas to nori; kam prisiimti našta — tūkstančių tūkstančius vokiečių, pabėgėlių ir karo belaisvių.

Buvo griežtas Eisenhowerio įsakymas sustoti prie Elbės, o kurie daliniai ją perėję, turi pasitraukti atgal ir šaukti, iki priartės bolševikai.

Prahos atidavimas:

Eisenhoweris neleido gen. Pattonui žygiuoti į Čekoslovakijos sostinę Prahą. Neleido, nors valstybės departamentas aiškino prezidentui Trumanui, kad Čekoslovakijos užėmimas iki Moldavos upės, kuri teka per Prahą, būtų gera karta tolimesniam žaidimui su Sovietais. Kitą dieną, spaudžiamas valstybės sekretoriaus pavaduotojo Grew ir Churchillio, Eisenhoweris sutiko sprendimą "pakeisti" — sutiko Prahą užimti, jei tam pritaras Maskva. Jis telegrafavo Sovietų štabo viršininkui Antonovui. Tas, žinoma, pasiskubino atsakyti, kad amerikiečių kariuomenė nežygiuotų toliau kaip iki Pilzeno. Gen. Pattonui neteko žygiuoti į Prahą.

Pabėgėlių palikimas Sovietų valiai:

Eisenhoweris nesutiko priimti Vokietijos naujo kanclerio (po Hitlerio nušizudymo) admiralo Doenitzo kapituliaci-

jos Vakaruose, jei nebus kapituliuota ir rytuose prieš bolševikus. Kai buvo aiškinama, jog rytuose vokiečių kariuomenė nori frontą palaikyti, kad spėtų civiliniai pabėgėliai nuo Sovietų pasitraukti, Eisenhoweris atsakė: po poros dienų jis įsakys neįsileisti ir civilinių pabėgėlių iš kitos pusės Elbės, palikdamas juos Sovietų valioje.

Raketų palikimas Sovietam:

Nordhausene buvo vokiečių raketų V-2 sandėlis. Jos buvo evakuojamos į amerikiečių pu-

se. Evakuojantieji nebuvo net painformuoti, kad Nordhausenas bus perduotas Sovietam, ir tokiu būdu dalis V-2 teko į Sovietų rankas. Sovietų pulkininkas, radęs sandėlį, nusijuokęs ir pasakęs: "Amerikiečiai atidavė tai mum. Bet po penkerių ar dešimties metų jie galės išsivaizduoti, kad mūsų raketos skrenda per vandenyną".

(Kitaip elgėsi Sovietai vakariename Berlyne, kuris turėjo būti atiduotas vakariečiam. Sovietų komendantas Berlyne gavo

įsakymą: "Paimk viską iš Berlyno vakarinio sektoriaus, viską! Jei negali paimti, sunaikink. Bet nieko nepalik sąjungininkam. Jokių mašinų, jokių lovų, net ir naktinio puoduko.")

Kokie tokios Eisenhowerio strategijos padariniai, šandien svarstyti netenka. Klausimas betgi kyla, kodėl vyriausio karo vadas taip darė.

Toland tiesiogiai neatsako, bet jis pasakoja faktus, kurie duoda netiesioginį atsakymą. Pirmiausia faktus apie vyriausio vado asmenybę. — Kai rei-

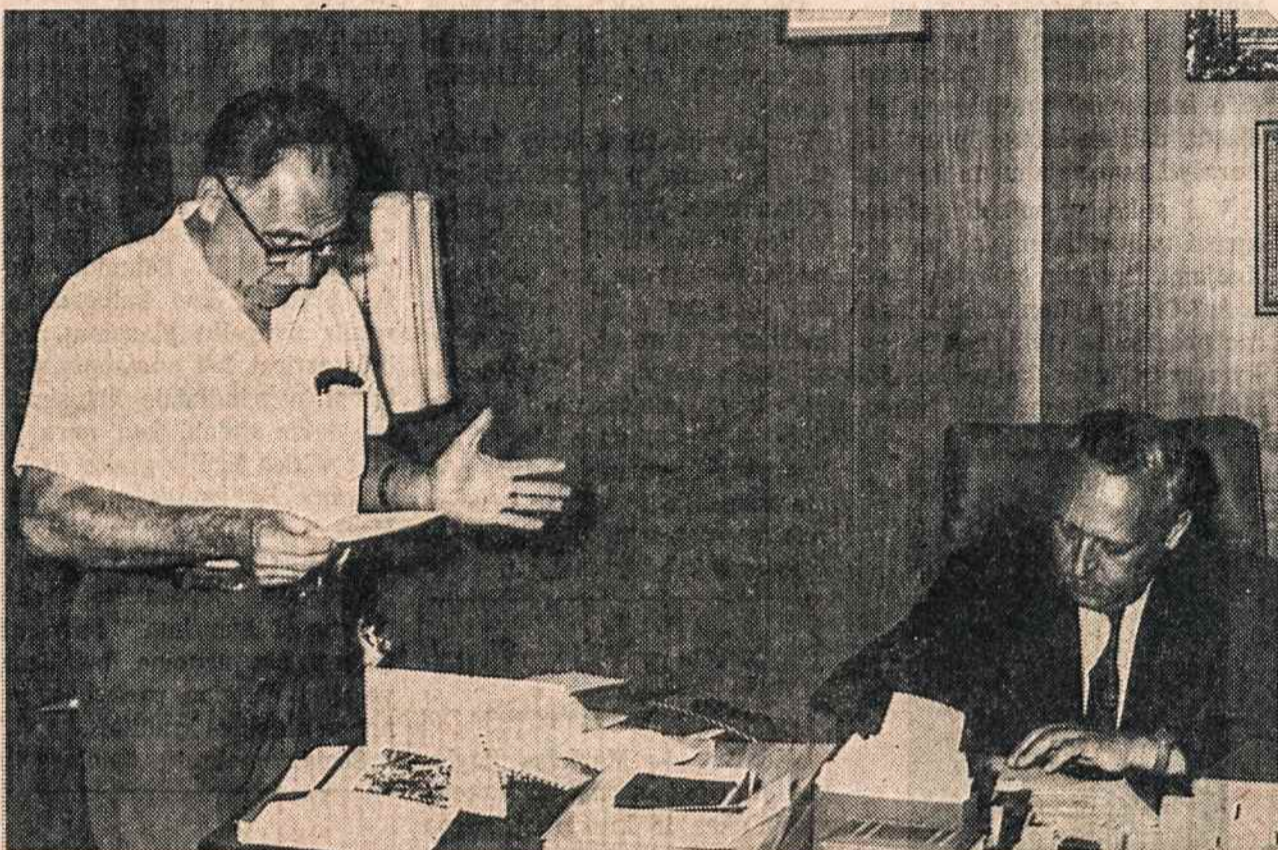
šėjo Europai vyriausio karo vado, Eisenhoweris buvo "palyginti mažai žinomas brigados generolas". Jį pasiūlė prezidentui Rooseveltui gen. Marshallas — kai jis pats nebuvo paskirtas tom pareigom (kaip to buvo norėjęs Churchillis, o anglų feldmaršalas A. Brooke pageidavo MacArthurą) ir kai pirmasis Marshallo kandidatas staiga užsimušė. Rooseveltas patarė jam, kad pats Marshallas geriau turėtų Pentagoną kaip armijos štabo viršininkas. Taip Eisenhoweris paskirtas vyriausio vado. Tose pareigose "Eisenhoweris ir jo štabas sprendavo visada pritaręs Marshallui".

Aukštieji Amerikos karininkai dėl Eisenhowerio nebuvo vienos nuomonės. Toland mini vieno generolo vertinimą: esą Eisenhoweris linkęs prisiimti paskutinio su juo kalbėjusio nuomonę. Mini kito generolo vertinimą: esą Eisenhoweris tiko būti derintoju, kompromisų ieškotoju tarp tokių skirtingų asmenybių kaip Montgomery, Pattonas, Bradley. Pats Toland vertina: jis buvo daugiau karinis valstybininkas ne kaip kautynių vadas.

Eisenhowerio asmenybė tiko būti ne tik derintoju, bet ir klusniu vykdytoju įsakymų, kurie ateina iš viršaus — iš prezidento ir jo politinių bei karinių patarėjų štabo.

Toland faktai sudaro įspūdį, kad gen. Eisenhoweris buvo tokis klusnus irankis Rooseveltui rankose kaip feldmaršalas Keitelis Hitlerio rankose.

Toliau — apie prezidentus Rooseveltą ir Trumaną.

N.Y. Lietuvių Gydymo draugijos susirinkime rugpjūčio 23 kalba pirm. dr. V. Avizonis, toliau dr. V. Pa-prockas. Nuotr. L. Tamošaitis

KODĖL SKURSTA MAŽIEJI MIESTAI

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Tuo metu, kai didesnieji Lietuvos miestai auga kone užsūdami nenatūralioje kamsatyje, visa eilė mažųjų miestelių nyksta. Apie tai Tiesoj (rugs. 9) rašo mokslininkas gamtininkas Č. Kudaba. Ryškus pavyzdys — Salakas, buvęs valsties centras Zarasų apskrityje. Kai 1897 metais Salake buvę 2386 gyventojai ir 1923 nors ir mažiau, bet vis dar 1918, 1957 beliko 776 ir 1968 — 600... (Nepastebėjo, kad 1939 Salake buvo 2130, o 1940 — apie 2500 gyventojų). Tokių nykstančių miestelių esą ir daugiau. Pavyzdžiui, Pandėlys, Troškūnai, Tytuvėnai, Simnas... Tai viena iš neplaningo planavimo pasekmių: galvotrukčiais plėsdami visokias įmones ir koncentruodami jas didesniuose miestuose, traukia į juos žmonių daug daugiau, negu gali suspėti parūpinti bent apydarų gyvenamųjų patalpų, o mažieji miesteliai jau ima stigti kuro apgyvendinti turimasias pastoges... Stai vienas iš tokių nenuoseklumo pavyzdžių:

Autorius primena, kad toks Salakas kada buvęs besivystanti vasarvietė. Ir dabar, esą, galėtų būti. Bet vasarotojų skaičius neauga, o priešingai — mažėja. Ir daugiausia todėl, kad paskiros įstaigos veikia, kaip rankos, nežinančios, ką daro kitos rankos. Pavyzdžiui, viena įstaiga suplanuoja poilsio zoną, stato stovyklavietes, o kita — ima ir uždraudžia tokiame Luodžio ežere (prie Salako) mėškierioti iš valčių. O kadangi toks mėškieriojimas tenai svarbiausias, jei ne vienai vieninteli atrakcija vasarotojams, tai uždraudimas mėškierioti — peilis miestelio nugaron...

Apie biurokratų trumparegiškumą autorius sako: "Negalima laikyti gamtos turtą naudingumu suvokti taip siaurai, kaip šiuo atveju. Ežeras, išeity, natūralus taikynys, reikalingas išaugti žuviai, kurią sugavus galima kažkur parduoti, ir baigta. O kur sveikatingu-

mo, poilsio, vandens sporto vertė ir efektas. Kąžin kas duotų didesnes pajamas — ar Luodžio žuvis, ar Luodžio kurortas?"

Protingai patvarkius, esą, klestinčiomis vasarvietėmis galėtų virsti ne tik Salakas, bet ir Sudeikiai, Dusetos, Rimšė, Dubingiai, Linkmenys, Labanoras ir daug kitų dabar nykstančių miestelių. Iš viso, autorius ragina "duoti darbo" mažiesiems miesteliams, leisti jiems kuo nors būti. Esą, "kodėl neleidus marcinoniškiams paut lentas, meistrat (jie tai puikiai moka), o kas geriau gali išauginti agurkus ir kitas daržoves už traktierių, kur su pietietiška karaimų tradicija šis verslas išlavėjo".

Tai yra kvietimas gaivinti smulkiuosius verslus mažuose miesteliuose. Bet smulkieji verslai be "privatiasavininkiškų" sąlygų paprastai auga ne geriau kaip bulvių daigai patamsy. O kol maskvinių komunistų valia, tol iš to patamsio nėra vilties išieiti... (Elta)

APIE BIBLIOTEKAS

Vilniaus Literatūros ir Meno skaitytojas vardu Alekna rugs. 16 vėl rašė apie tas gausumai ir knygomis turtingumu išgarsintas bibliotekas Lietuvoje:

"Užėikime į kaimo biblioteką, įsteigtą prieš 10-15 metų, ir jos inventorinėje knygoje rasime jau 18,000-20,000 knygų. O faktiškai? Tokioje bibliotekoje knygų kur kas mažiau. Dalis susidėvėjo, o kitos tiesiog užsimetė per bibliotekininkų nerūpestingumą. Bibliotekininkė sukompaktavo kilnojimą bibliotekėle, nunešė kur į fermos raudonąjį kampelį, o pažūrėti, patikrinti, kaip ten knygos skaitomos, — pamiršo, ir bibliotekėle 'sutirpo'. Nunešė, dažniausia per mokinius, į tolimą kaimą knygų vienam kitam skaitytojui, o pakeisti, atsiimti neskubėjo, ir knygos dingo. Taigi dažnai prieš keletą metų išleistų geresnių knygų bibliotekose nerasi, nors jas,

galbūt, vos 1-2 žmonės perskaitė".

"Kaimo masinės bibliotekos garsėja, kai visi apylinkės gyventojai — bibliotekos skaitytojai. Ir rašo, plūša bibliotekininkės skaitytojo formulius. Suregistruoja į juos net nemokančias skaitytojas ar darželinius. Bet kam to reikia?"

Tai apie bibliotekas. O apie bibliotekininkes —

"...dažnai jos pačios nežino...kas kuriose knygose rašoma, nežino kaip naudotis papildoma informacija, o kartais net neskiria grožinės literatūros knygos nuo specialios. Stai vienos bibliotekos grožinės literatūros knygų kataloge radau ir Tado Ivanausko "Lietuvos paukščius". Kai pasakiau bibliotekininkei, kad šios knygos kortelė turi būti kitame skyriuje, ji įsižeidė, — atseit, ji geriau žino, kaip tvarkyti kortelę"...

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laiduves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Faruosiamos garbingos laiduvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi mokesčiai, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priemama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Daliai ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, malštos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užėikite ir įstikinsite!

C. A. VOKEY — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

LOS ANGELES, CALIF. — L. Bendruomenės radijo valandėlė — KTYM banga 1460 sekmadieniais 5-5:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBEI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda WJLB stotis, banga 1400 šeštadieniais nuo 3-4 p.p. Vedėjas Ralph J. Valatka, 15756 Lesure Detroit, Mich. 48227, telef. 273-2224.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višėnis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. 312-476-2242

Aukštaitijos paežerė

Nuotr. V. Augustino

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai Ureiskia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dvejopa diplomatija

Kovos nepradėk, jei apskaičiuoji, kad nelaimėsi. Tokia yra tradicinė diplomatijos išmintis.

Kovok, nors ir nesitiki šiuo tarpu laimėsi. Kiekviena kovos pastanga tavo bylą palankiai gyva, nuolatines pastangas bylą atnaujinti demoralizuos priešininką, stums jį į ofensyvą ir vers leisti jį kompromisui. — Tokia yra dabartinė kai kurių valstybių diplomatija.

Tradicinė diplomatijos supratimas gyvai stojis prieš akis skaitant Eltos paskelbtą (Darbininkas rugsėjo 3) valstybės departamento paaiškinimą Estų tarybos pirmininkui dėl Baltijos valstybių klausimo kėlimo Jungtinėse Tautosose.

Departamento pareigūnas aiškino, kad šio klausimo kėlimas vargu ar susilauktų "pakankamai paramos iš JT narių tarpo". Jei JAV klausimą keltų ir jų atstovaujamas nusistatymas daugumos pritarimo nerastų, tai "tokios iniciatyvos nesėkmė būtų skaudus smūgis Jungtinėms Valstybėms ir rimtai pakenktų vyriausybės užimtajai pozicijai pasaulio akyse".

Sovietų Sąjunga labiau praktikuoja antrąją diplomatijos būdą. Zino iš anksto, kad nelaimės, bet klausimą, pvz. kom. Kinijos priėmimą į J. Tautas, kelia kasmet.

Katra taktika teisingesnė, t. y. duoda sėkmingesnių vaisių, geriausiai gali atsakyti pokarinė politikos raida. Pokariniai Sovietai neabejotinai yra daugiau laimėję nei Vakarai. J. Tautosose Sovietai beveik prilygo JAV įtaką, nors pradžioje jų įtaka buvo maždaug 1 prieš 4. Kovos diplomatija yra daugiau laimėjusi negu tylos ir laukimo diplomatija.

Valstybės departamento rašte baiminamasi, kad J. A. Valsybėms gali būti skaudus smūgis, jei JAV atstovai rodytų iniciatyvą ir nelaimės. Didesnis

P. KLIMAS

VOKIEČIŲ OKUPACIJA
LIETUVOJE
1915 m.

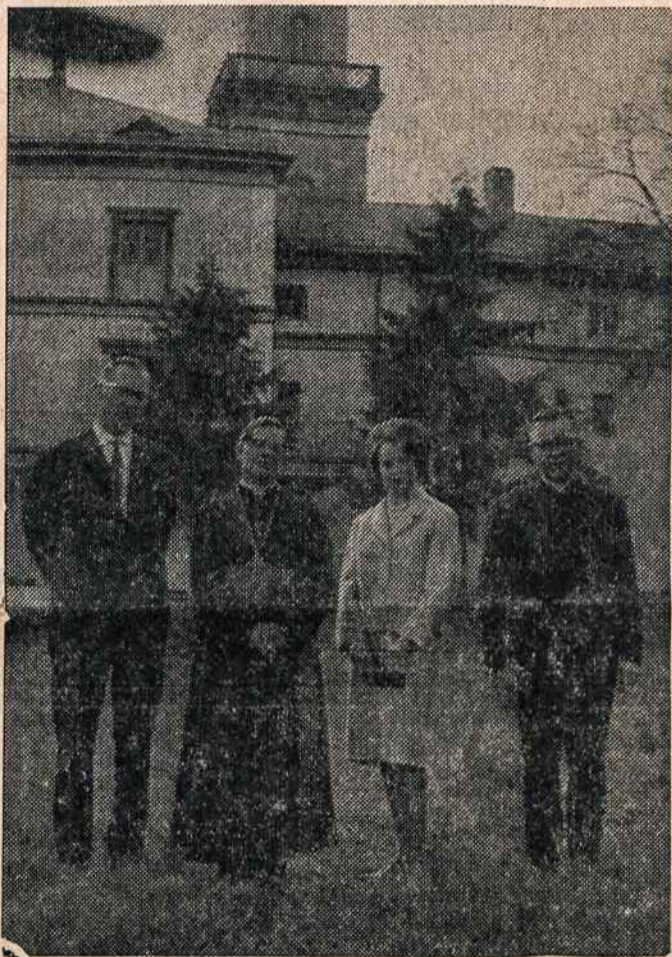
(15) Gal ne Veisijams reiktų ta nelmetojo Peliaus neslovė primestį, bet kažin koks piktas nukerėjimas čia turėjo įsisukti į tą užžavėtą žiedą. Išdavikai Glinščiai jį gavo iš didžiojo kunigaikščio Aleksandro. Kai juos išvarė, kiti Slucko kunigaikščiai įnešė čia pravoslavų raugo. Kai paskutinė tos giminės princesė ištekėjo už Radvilos, ėmė čia maišytis sunkaus Brandenburgo ir Newburgo kvapo. O iš Masalskių žymiausių (vyskupą) patys savieji nudobė Vilniuje kaip išgama. Pasilikto net legenda, kad Lietuvos valdovai čia medžiojant palydovai buvę sutarę išdavikiškai jį nužudyti, bet jį išgelbėjęs vienas ūkininkas Maselis, sausam šuliny jį paslėpdamas po užverstais žagais. Už taiti Maselis gaves su kunigaikščio Masalskio vardu ir Veisijus ... Tik Viktorija O-ginskaitė atmeldė savo pirmatūly nuodėmes, atstačius ir dosniai aprūpinusi bažnyčią. Bet ir jos padėmės globoje čia karšinos klebonas Choinskis iš

Lomžos, kurs per 40 metų neįmoko su savo parapija lietuviškai susisiekėti. Suprantama Dievo žodį Veisijai išgirdo tik po 1770 metų, ligi tol išbuve "krikštytųjų pagonų" sodyba.

Dabar vokiečiai buvo keturis kartus graibstę tą užburta negerovių lizdą, bet nei jų nei rusų ugnis jo neėmė. Užkerėta jo grožė mokėjo pintis vis naujais raštais. Okupacijos valdžia sudarė du Prūsų žandarai, kurių vienas buvo tikras molio Motiejus ultra-vokiškas lietuvis, o antras — fanatikas lenkas Poznanietis demonstratyviai nešiojo ant rankovės raikštį su vokišku ir lenkišku parašu ir skelbė čia esant "Polščioj". Saujelė iš Choinskio auklėtinis, tokio autoriteto užvėjęs tuojau pakėlė nosį ir bažnyčioj triukšmavo prieš lietuviškas pamaldas. Jaunajam kunigui Luckui reikėjo išdėti daug pastangų prieš tokį oficialų lenkišką kursą. Geriausia čia priemonė buvo — šauniai suderintas jaunimo garsia gerklų choras. Bet kunigas dabar ne tuo vie-

Tėvynės valandėlė,

jau virtusi tradicija visose Studijų savaitėse, įvyko penktadienio vakarą. Buvo pradėta visų dainuojama "Lietuva brangi". Kun. Br. Liubinas paskaitė pluoštą poetiškų minčių apie tėvynę. B. Gailiūtė (Spies), pasikeisdama su deklamatore bei šokėjais, padainavo Naujajai "Jau vakaras buvo", Simkaus "Galingas Dieve" ir liaudies dainas "Kai aš grėbiau lanką šieną", "Kur tas šaltinėlis?" Pianu ją palydėjo muz. V. Banaitis. Stud. Eglė Juodvalkytė iš Chicago stebino ne tik meniškumu deklamavimu, bet ir išmoku mintinai tokių ilgų eilėraščių, kaip Putino "Mortuos voko", Mačernio "Vizija" ir Binkio "Gėlės iš šieno". Ričardas Baliulis akordeonu pagrojo porą lietuviškų melodijų. Dvi student. Eglės, Juodvalkytė ir Pauliukonytė, pirmoji iš Chicago, antroji iš Worcesterio, stud. Jūratė Bieskutė taip pat iš Chicago ir Elena Baliulienė iš Hamburgo, su Arūnu Gasiūnu iš Londono, Povilu Kabaila iš Australijos, Ričardu Baliuliu iš Hamburgo ir Petru Nevuliu iš Romuvos, pašoko Kubilą ir Lenčiūgėlį. Akordeonu grojo stu-

Vyskupo P. Brazio Vasario 16 gimnazijoje atsilankymo progą. Iš k. į d. kun. Br. Liubinas, buvęs tuo metu gimnazijos direktorius, vysk. Pr. Brazys, mokytoja Eliza Tamošaitienė, kun. Jonas Riaubūnas, gimnazijos kapelionas.

TARP KATALIKŲ
NAUJAKURIŲ

Visą ilgą naktį dzūkų tautininko įspėjimo iš sapno nepaleidamas, anksti rytą tariaus pasukti dar į senąją Kapčių sodybą, dabar Kapčiamiestį. Ten man, berods, daugiausia rūpėjo nusilenkti prie kapo, kurs tiek daug medžiagos teikė apmąstymams mūsų to meto sąlygoje. Juk ten buvo palaidota garšioji mūsų Joana d'Arc, Emilija Plateraitė, nelaiminga Dusetė — Daugpilio karžygė, kuri taip vyriškai nešiojo pirmojo Lietuvos pulko kapitono laipsnį.

Tačiau visas tas intencijas suardė per daug platus kelias. Nieks iš Veisijų neapsiėmė parodyti savo paskutinio arklio tame vokiečių siuvamam ruožė. Turėjau šunkelias pro miškus ir ežerus dumti į Kuciūnus.

Šį kartą nei bokštas nei varpinė nerodė man kelio tarp ežerų ir girių. Po garšiu muštyni Beržininko bažnyčioje tarp miestelių ir sodiečių dėl pamaldų kalbos, nuolaidesnė dauguma atsiskyrė nuo rėksmingos saujelės į lenkišką sektantizmą iškrypusių pakvaišėlių ir sukūrė čia naują parapiją. Gyvenime akipelėsos dažniausiai laimi.

Nebuvo čia dar nei bažnyčios, nei klebonijos, nei tradicinio šventoriaus, nei pagaliau nei išvengiamos alinės su mažmenų krautuve. Stambi ūkininko tro-

Studijų savaitė Vokietijoje (6)

J. LUKOSIUS

vaisių padalinimo. Tuo turinti pasirūpinti valstybė.

Pasirodė, jog abi teorijos turi pliusų ir minusų ir reikalauja pataisų. Visiškai nekontroliuojamas ūkis pažeidžia socialinio teisingumo pradus ir veda prie katastrofų — ekonominių krizių. Valstybės subsoliutinimas veda prieš smens laisvės pažeidimo ir savivalės. Kolektyvinis ūkininkavimas sėkmingiau įgyvendinamas vienuolynuose ar kibucuose, negu kolchozuose. Idealistinių motyvų įvedimas į ūkinį gyvenimą dažniausiai duoda priešingus rezultatus. Ūkis turi savo dėsnius, kurių nevalia nepaisyti.

Pagrindinė ūkio klestėjimo sąlyga yra jo augimas. Ūkis auga, kai jis daug gamina ir gauna pakankamai investicijų, kurios reiškia dalies nacionalinio produkto atitaurkimą nuo konsumo. Aukštutinė investicijų riba yra gyventojų aprūpinimas vartojimo reikmenimis, o žemutinė riba — aprūpinimas darbu. Investicijos gimsta iš santaupų, tačiau taupymas gali turėti ir neigiamų pasekmių ūkiui. Didelį vaidmenį vaidina konjunktūrinės problemos. Laisvajame ūky jos buvo laikomos likiminiu reiškiniumi. Šiandien žinomos priemonės, kurių pagalba galima reguliuoti konjunktūras. Tai mokesčių, diskonto, muitų, krašto valiutos santykio

su kitomis valiutomis, valstybės ir savivaldybių investicijų politika.

Anksčiau visomis priemonėmis buvo siekiama juo aukštesnės konjunktūros. Šiandien jau žinoma, jog per daug įkaitusi konjunktūra turi ir neigiamų pusių. Normaliam ūkio funkcionavimui nustatyti vartojama magiškojo trikampio formulė: pinigų vertė, plius aprūpinimas darbu, plius užsienio prekyba. Vėliau trikampis, pridėjus ūkio augimą, virsta keturkampiu, o dar pridėjus teisingą pajamų paskirstymą, virsta penkiakampiu.

Laisvajame arba kapitalistiniame ūkyje atlyginimai nustatomi dviejų partnerių (darbininkų ir darbdavių) susitarimu. Valstybė fiksuoja tik minimalų atlyginimą, kuris priklauso nuo bendro ūkio produktyvumo. Kad ūkis gerai funkcionuotų, dalis atlyginimų turi būti nukreipta į investicijas. Tuo tarpu diriguojamame ūkyje atlyginimus nustato valstybė. Dabar stengiamasi sudaryti sintezę iš laisvos iniciatyvos ir centrinės intervencijos. Prie dabartinio ūkio išsivystymo laipsnio valstybė negali išvengti isikišimo. Tai aiškiai parodo Ruro krašto anglies krizė.

Valstybei vis labiau kišantis į ūkinį gyvenimą, gamybos priemonių nuosavybė nustoja esminės reikšmės. Į pirmąjį planą iš-

kyla gamybinės hierarchijos klausimas.

Ir iš viso reikia pasakyti, kad ekonominis momentas tol labai svarbus, kol bus pasiektas aukštas visuotinės gerovės laipsnis. Jį pasiekus, ekonominiai motyvai turės užleisti vietą idealistiniams, kaip asmeninės laisvės ir pan. problemoms.

Linksmavakaris

Paskutinis XVI Studijų savaitės vakaras praleistas besilinksminant, Linksmavakarį 9 val. atidarė stud. M. Landas ir Bogutienė. Kupletus apie Studijų savaitės pasižymėjusius dalyvius dainavo Eglės Juodvalkytė ir Pauliukonytė, studentės iš JAV-ųjų. Po jų vyko bendri šokiai, dainos ir pokalbiai.

Uždarymas

įvyko sekmadienį, liepos 20 d. 11 val. Studijų savaitės moderatorius V. Natkevičius paprašė dalyvių pareikšti savo nuomones.

Kalbėtojai pažymėjo, kad atskleidė ekumeninė dvasia tarp katalikų ir evangelikų. Tas bandymas turėtų virsti nuolatine praktika. Vieta buvo labai gera. Pabaltiečių krikščionių studentų namuose būtų galima ruošti Studijų savaitę ir ateinančiais metais. Jaunimo laikysena šauni, moderatorių švelnus. Reiktų turėti pagrindinę temą visai Studijų savaitei. Paskaitos gerai paruoštos, bet viena kita gal per perfekcionistiškai sukirpta. Paskaitininkai turėtų iš anksto pateikti paskaitų santraukas raštu. Diskusijose turėtų dalyvauti didesnis dalyvių skaičius. Paskaitas temos buvo aktualios. Paskaitas reiktų atspausdinti. Kai kurie asmenys buvo per daug apkrauti darbu, o kiti nieko neveikė. Pageidaujama lietuvių poezijos vakaro.

Moderatorių apžvelgė XVI Studijų savaitės darbus, pateikdamas skaitytų paskaitų skerspiūvį. Išvada — paskaitos praturtino dalyvių intelektą, diskusijos, gyvenimas ir pramogavimas kartu bei pokalbiai sustiprino lietuvišką solidarumą. Priimtas sveikinimas broliams ir sesėms tėvynėje Lietuvoje ir už jos ribų. Padėkota namų šeimininkam evang. kun. J. Urdelei ir poniai už vaišingumą, V. Natkevičiui už puikų moderavimą, organizaciniam komitetui ir jo spiritus movens Alinai Grinienei už motinišką rūpinimąsi dalyviais ir svečiais, dail. Krivickui už parodą ir filmus, ir visiems kitiems už prisidėjimą prie programos, o tuo pačiu ir prie Studijų savaitės pasisekimo. Įteiktos dovanėlės kaip dėkingumo ženklas. Virtuvės personalui padėkota per paskutinios pietus, sudainuojant "Buvo gera gaspadinė" ir taip pat įteikiant dovanėles.

Po pietų visi dalyviai, kai kurie atsisveikinę su šauniamis akys, išsiskirstė į visas pasaulio šalis. Jų vietą Annberge užėmė estai, jau šeštadienį čia pradėję rinktis iš Europos ir už jūrio kraštų.

mūsų rašytojai mėgsta ieškoti grožybių svetur. Mano gimtojo krašto (Kalvarijos) žmonės vadiną tuos kalnus Mėlynaisiais, ir iš tolo jie tikrai toki atrodo.

Pirmą kartą atsidūręs to "mėlynumoje" užmiršau ir mano vežėjo auką ir tos mirštamios tylos nuotaiką, kuri čia lyg slėpė žmonių kančios nerimą. Tūkstančiai nutrušintų bokštų sugriautuose požemių milžino rūmuose tarytum dengė savo griuvėsiais milijonus labirinto koridorių, kurie vingiavo ir pynėsi dabartinių pakalnių ir slėnių neapmatomam rezginyje. Ir vėjas čia nušvilpdavo lyg iš tų didžiųjų koridorių, kurių ten apčiuoje kažin kas sugaijo paslapsti.

(Bus daugiau)

Kun. Jonas Riaubūnas dalina dovanas gimnazijos mokiniams Kūčių progą.

Apeliaciniame teisme užvedė bylą bežemė karta

Sustoji prie žodžių, kurie pasikartodami kalba apie "apeliaciniame teisme užvedė kartos užvestą bylą" Vitalijos Bogutaitės poezijos antroje knygoje "Lietus ir laikas" (Pirma knyga buvo prieš 8 metus—"Veidrodis juos dugne"). Spėji, kad tie žodžiai reiškia "bylą" kartos (knygoje kartais vadinamos ir "genties"), kuri jaučiasi be žemės, be atramos į konkrečią geografinę vietovę, be atramos ir tėvynę, į tėviškę ir joje gyvenančius žmones. Tai "byla" genties, kuriai visi kontinentai, visos religijos, visos kultūros, visos rasės yra lygiai širdyje. "Byla" genties, kurios dvasia sudėliota iš tos visos žemės nuotrupų.

Tokiom nuotrupom galėtum laikyti knygos poetinius įvaizdžius: upė į rytus, upė į vakarus; mirė miestai, miestų žiburiai, vakaro fontanai, bažnyčių varpai, gatvės nuorūkos, skenduolių kūnai ir žaliuojantys laukai, tyrai, negyvenamos salos, mėnulio pilnatis, saulės užtemimas ir fosforinė naktis; plaukiojantys laivai, klajoklių pulkai, artojai, piemenys ir apeliaciniai teismai, laidotuvių direktoriai; šventieji, pranašai, angelai; aliejais tepamos kaktos, krikšto vanduo, avinėlio kraujas, skudučiai ir fakyras; ryžių laukų sodinimo liturgija, devyni žalčiai, kraujo puta; stiklinės seserys, juodos seserys, dramblių kaulo krašto moterys, dramblių kaulo krašto minia, apsamanoję kaulai, miręs dievas, paklydę šventieji; žuvies ir duonos dalinimas, palaiminta tamsa, palaimintos naktys, šventųjų pagarbinimas, namų suradimas, pabudimas, prisikėlimas, audringas iškeliavimas...

Toki įvaizdžiai — kartais

Vitalijos Bogutaitės poezijos antroji knyga "Lietus ir laikas"

drašūs, išradingi, kartais provokuoja ("pirmasis išradimas buvo kaulas... pirmasis žodis buvo kaulas..."), apimdami, kaip sakyta, visus kontinentus, visus tikėjimus bei jų liturgijas, visas rases, kultūras, žvelgdami į universumą iš atokios perspektyvos, galėtų rodyti žmogų su išaugusia universaline dvasia, kuriai tėvynė yra visa žemė, kuriai broliai yra visi žmonės.

Universalinė dvasia (jei tokia yra galima) betgi skirtina nuo "eklektinės" dvasios, kuri prisirenka elementų iš visos žemės ar universumo. Eklektinė dvasia yra pasaulio trupinius savin susėmus, bet jų nesutirpinusi ir nepavertusi nuosavu organišku pasauliu. Ji primena vaiko kelnaičių kišenėlę, kurioje rasi peiliuką, blizgančią saugą, vandens nušifuotą akmenuką, saldainio popieruką, gaidžio plunksną...

Ar "Lietus ir laiko" poezijoje tie universumo elementai yra virtę nuosavu pasauliu su jam vienam būdingom linijom?

Mėgindamas surasti atsakymą, sustoju prie eilėraščių "Lietus ir laikas". Čia gali pajauti, kad tos bent spėjamos linijos tai visa ko srovenimas į žemę ir iš žemės grįžimas naujam gyvenimui. Lietus ir laikas čia gali būti pajaučiami kaip to proceso simboliai ir sykiu veiksniai. Kitos poezijos žymioji dalis neįjauti tokio sulidymo. Joje jauti pasaulio atplaišas, chaotiškai sumišusias. Jei pro jų visumą suvoki žmogų, lydimą nežinojimo, nusivylimo, kenėjimo, skausmo ar kovos, tai šie elementai Bogutaitės poezi-

ją daro giminišką su egzistencialistų pergyvenimais. Tačiau egzistencialistiniai pergyvenimai tai dar nėra universalumas — tai vienos epochos tam tikros grupės žmonių dvasia. Gal jie kada virs visuotiniais, o gal ir jie praeis kaip laiko mados ženklas. Kaip daugelis madinčių maištavimų praėjo, mažai palikdami kūrybinės duoklės.

Kūrybinės duoklės dairydamasis Bogutaitės "Lietuje ir laike", kreipi dėmesį į eilėraščių struktūrą. Jos atžvilgiu Bogutaitės poezija nepriklauso prie "mini-poezijos". Eilėraščių didžioji dalis — cikliniai: vienas kitą pratęsia ir daro įspūdį lyg poemėlės. Tokios konstrukcijos poezija išvengia fragmentiškumo, atlauso įspūdių ir išpūdingiausių švenčių — mėnulio vyrų (astronautų) sutikimą mūsų mieste, kai jie vykdomi iš New Yorko į Los Angeles, čia trumpam buvo sustoję.

Jau dvylikti metai kai Chicago lietuvių gyvenimas telkiasi Jaunimo centre. Bet nuo liepos 1, kaip kiekvieną vasarą, Jaunimo Centras buvo kietai užrakintas, jo direktorius kun. J. Borevičius apaštalavo New Yorko apylinkėse. Spaudoje buvo skelbta, kad pavasarį prasidės naujojo, padidinto Jaunimo centro statyba. Bet rugsėjo 1 naujosios statybos dar nei ženklo nesimatė. Iš neoficialių šaltinių girdėjau, kad jau gauti galutinai detalizuoti statybos planai ir objektas atiduotas varžytynėms ar ne-dešimčiai rangovų. Yra galimybių, kad statyba gali prasidėti dar šį rudenį. P pinigų visuomenė jau sudėjo per 200,000 dol., o iš viso reikės apie pusę milijono.

Šią savaitę į Jaunimo centrą naujojo sezono pradėti grįžta du Chicago pagrindiniai meno vienetai: Lietuvių opera ir "Dainavos" ansamblis. Lietuvių opera su naujuoju ateinančio sezono meno vadovu muz. V. Marijošium ruošia operą "Likimo galia", galimas dalykas, su muz. A. Kučiūnu veš lietuvišką "Dainą" į New Yorką ir Bostoną. Gi "Dainavos" ansamblis renka si pradėti ruošti ansamblio 25 metų sukakčiai, kuri bus paminėta ateinančiais metais. "Dainaviečiai" sidabrinei sukakčiai ruošiasi iš anksto ir labai apgalvotai, pasiryžę pastatyti naują linksmą lietuvišką operetę iš šių dienų mūsų gyvenimo. Operetei, kuri vadinsis "Auksinės korpės", tekstą parašė

turi pagrindo susimąstyti dėl pačios žodžio funkcijos poezijoje.

Zinia, kad tiek žodis, tiek sakiny, tiek sakinių sąryšis turi dvejopą funkciją: išreikšti asmens pergyvenimą ir būti komunikacijos priemone tarp vieno asmens ir kito. Kada klausytojas praranda ryšį su sakytuoju, — kalba neatlieka savo funkcijos. Tiesa, sakoma, kad rašytojas rašo sau. Jei taip

iš tikrųjų yra, tai poezijoje pateisinama kalba, kuri viena autoriui tesuprantama. Bet jei autorius rašo ir savo raštus skelbia knygom, tai, matyt, jis nori prabilti į kitus. Tokiu atveju tenka vartoti kalbą, kuri būtų prieinama ir skaitytojui — jei ne masiniam, tai rinktiniam, jei ne dabarties, tai ateities... "Lietuje ir laike" lengviau suvokiamas ciklas "Žuvis ir duona", taip pat kai kurie eilėraščiai "Vandenų" skyriuje. Sunkiai suvokiamas visos ciklas "Dainuok, broli, savo likimą",

RAMIAI VASARAI PRAĖJUS

REPORTAŽAS IS CHICAGOS

dramaturgas Anatolijus Kairys, o muziką kuria komp. Br. Budriūnas. gyvenantis Los Angeles.

Su įdomumu Chicagoje laukiama "Satrijos" rengiamo poeto Vyta. Mačernio mirties 25 m. minėjimo, į kurį jungiasi kompoz. D. Lapinskas, sol. Ald. Stempuzienė ir kiti avangardo menininkai. Taip pat vienas iš produktyviųjų įvykių, reikia manyti, bus šį rudenį Chicagoje įvykstantis jaunosios profesūros ir įvairių sričių mokslininkų suvažiavimas, išplaukias iš LB cv iniciatyvos. O šalia to mokslas liuanistinėse mokyklose, Pedagoginiame institute ir šimtai kitų įvykių sotins laisvojo pasaulio lietuvių sotins gyvuosius lietuvius savąja dvasine duona.

Šią vasarą, kai Chicago lietuvių gyvenime viešpatavo atos-

Knyga — geriausias draugas

Jonas Aistis, Elegijos — 2.50 dol., Penktoji Pradaigė — Literatūros Metraštis 1968 — 3.50 dol., Sekspyro Sontai. Vertė Alfonsas Tyruolis — 4 dol., Sventadienio Zodis, Kunigas Ant. Valiūška — 3 dol., A. Skėma, Raštai I t. — 6 dol. V. Kavolio Lietuviškasis Liberalizmas — 3 dol., Liūnės Sultemos Bevardė Salis — 3 dol., A. Landsbergio Penki Stulpai — 2 dol., J. Meko Gėlių Kalbėjimas — 1 dol., J. Meko Pavieniai Žodžiai — 4 dol., K. Almenio Gyvenimas tai kekę žmonių — 5 dol., V. Kavolio Nužemintųjų Generacija — 2 dol.

(Vitalija Bogutaitė, LIETUS IR LAIKAS. Ateities leidinys, 60 pusl., kaina 2 dol.)

"Tautos keliu" — dail. Jurgio Juodžio tapybos kūrinių albumas. 50 spalvingų paveikslų iškelia Lietuvos valstybės tęstinumą nuo vainikuoto karaliaus Mindaugo laikų. Kaina 7 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

"Atsiminimai iš Balfo veiklos". Prel. dr. J.B. Končiaus veikalas apima Balfo iškūrimo istoriją, lietuvių gyvenimą tremtyje, naujakurių būklę Amerikoje. 144 iliustracijos. Tinkama ir naujakuriam pasiskaityti ir kvietėjam padovanoti. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais 4 dol.

"Vytautas the Great". Prel. dr. J. B. Končiaus istorinis veikalas apie didįjį Lietuvos kunigaikštį anglų kalba. Graži dovana angliškai kalbantiems. Kaina 2 dol. Kietais virš. 3 dol.

"Awakening Lithuania". Profesorius J. Stukas anglų kalba aprašo lietuvių tautinį atgimimą. Kaina 3 dol. Kietais viršeliais 4 dol.

Lithuania 700 Years, parašė A. Budreckis, J. Jakštas, J. Puzinas, S. Lozoraitis, redagavo A. Gerutis. Knyga parašyta anglų kalboje, didelio formato, kietais viršeliais, 474 psl. kaina 12 dol. Liepsnos ir apmaudo ašočiai, premijuotas J. Gliaudos romanas, kaina 4 dol. Kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, J. Puzinas, išleido Karys, kaina 2.50 dol.

Vergijos kryžkeiuose, S. Rūkienė, kaina 5 dol., kietais virš. 6 dol., Lietuvių literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant. Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio asmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesyse, J. Svaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Gatvės berniuko nuotykių, R. Spalio apysaka jaunimui ir senimui. 2-oji Alg. Trinkūno iliustruota laida. 528 psl. minkštai viršeliais 4 dol., kietais — 5 dol. Labai graži dovana ypač jaunimui. Išleido dr. Vydūno fondas Chicagoje.

R. Spalio anksčiau išleista Alma Mater, kurios kaina kietais viršeliais 5 dol. Taip pat Užsienio Lietuvių Spaudos Metraštis — kaina 2 dol. Lietuvos Geografinis Vadovėlis, Z. Aškolio, kaina 1.50 dol.

Dainų Sūkurys, populiarios bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 populiarios lietuviškos dainos, 2 dol.

Sios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Scenos iš statomo filmo. Medžioklėje bajoras pamatė raganą (Balys Raugas).

Nuotr. K. Čikoto

Pamatė užbūrė brolius, bet leido augti mažai sesytei. Iš k. j. d. Bronė Gasparėnienė, Darija Mikėnaitė ir Marija Raugienė.

Nuotr. K. Čikoto

Statomas naujas filmas — liaudies pasaka ir apokalipsė

Riverside, N. J., visai prie Philadelphia, rugpiučio 9-10 buvo tikrai keisti ir nematyti vaizdai. Ten yra susidaręs lietuviškas kaimas. Tai to kaimo gyventojai užsidėjo barzdas, senus pasakų drabužius, putė medžioklės ragus, jodinėjo žirgais per girias ir net pilies kuoruose ugnį kūrė.

Jei kas tuo metu važiuo pro šalį, galėjo pagalvoti, kad čia kas nors negera darosi. Iš kur barzdočiai, damos su senoviškais sijonais? Geriau apsidairęs, toks keleivis būtų pamatęs ir kitą sceną — tai fotografų ir filmininkų būrį. Ką kitą pagalvosi — tai scena, kaip ispanai ar anglai užkariauna Ameriką. Taip nebuvo. Ten vaidino lietuvių liaudies pasaką — Dvylika brolių juodvarnių. O vyriausias kaltininkas ir viso šio pastatymo vadovas buvo dr. Albinas Šmulskėsys.

Bent keletą metų jis nešiojo si tokią idėją — padaryti filmą, kur būtų lietuvių pasaka apie brolius juodvarnius. Tie išvyti broliai juodvarniai yra negandos paliesti — taip pasaka sujungiamą su šv. Jono Apokalipse. Tuos dramatinis vaizdus palydi Beethoveno Penktosios simfonijos muzika.

Begalvodamas apie filmą, jis spalvotais piešiniais pavaizdavo 130 scenų, o filmo pradžiai parinko Riverside ir Cambridge, N. J., apylinkes. Prie ežerėlio net kuoros pasistatė, pasamdė arkliaus medžioklei, istorinius kostiumus. Ir taip pradėjo pasaką.

Filmavimo darbam buvo pakviestas žinomas foto menininkas kun. Algimantas Kezys, S. J. Jis su talka ir pervedė visa į vaizdinę juostą. Nufilmuota tik pradžia — pirmosios dešimt scenų. Jei pirmieji

vaizdai bus patenkinamai geri, filmas bus sukamas toliau, įnešant pataisas. Į filmą bus įjungiami ir piešiniai.

Sio filmo sumanytojas yra dr. Albinas Šmulskėsys, Riverside apylinkėje jau per dešimtį metų besiverčias gydytojo praktika. Jis yra reto dosnumo, retos energijos ir reto mokslų žmogus. Jis Lietuvoje studijavo meną Vilniaus dailės akademijoje ir lietuvių literatūrą Vilniaus universitete. Atsidūręs tremtyje, Tiubingenno universitete, Vokietijoje, studijavo mediciną. Mėgo keliauti, savo kelionėse pasiekė net Jeruzalę. Savo gyventai aplinkai visada buvo reto dosnumo ir gerumo žmogus.

Pagautas ir šio filmo idėjos ir apsisprendęs už jo statymą, jis pats atliko visus parengiamuosius darbus — pagamino piešinius, parašė scenariumą.

15-ji Kanados lietuvių diena

Kai čia Amerikoje vyksta organizacijų kongresai, suvažiavimai, tai Kanadoje kasmet rengiamos lietuvių dienos. Tai yra visų lietuvių šventė, pasisvečiavimas, kartu pasisakoma ir aktualiais dabarties reikalais. Prie šventės jungiamas sportas, meno parodos.

Kiekvienais metais parenkama vis kita vieta. Siemet buvo penkioliktoji tokia šventė. Ji

surengta Hamiltone. Prasidėjo rugpjūčio 29, penktadienio vakarą, ir tęsiasi šeštadienį ir sekmadienį.

Jaunimo programos

I šventę vis labiau įjungiamas jaunimas. Jie čia turi savo programą — savas diskusijas, kartu pasirodo ir bendrinėse programose ar pramogose.

Šioj šventėj buvo jaunimo vakaras, kur pasirodė Londono

tautinių šokių grupė "Baltirugpjūčio 29, penktadienio vakarą, ir tęsiasi šeštadienį ir sekmadienį. Jaunimui buvo skirtos diskusijos, liečiančios lietuviškus klausimus. Viena tema buvo — lietuvių menas ir literatūra, bet diskusijose kalbėta apie lietuviškas mokyklas. Antra tema buvo — ansambliai ir tautinių šokių grupės. Buvo ir simpoziumas jaunimo organizacijų reikalui.

Dailės paroda

Parapijos salėje buvo surengta dail. H. Zmuidzinienės meno paroda, kurioje išstatyta 34 paveikslai. Atidaryme trumpą žodį tarė lietuvių dienų rengimo komiteto pirmininkas Alf. Juozapavičius, kaspiną perkirpo prel. J. Tadarauškas.

Susipažinimo vakaras

Bendras visų susipažinimo vakaras buvo Wentworth Curling Club patalpose. Žmonių buvo labai daug. Bilietų iš viso parduota 990. Nors salė buvo nevesinama ir labai karšta, bet žmonės sveičiavosi ir šoko iki vidurnakties.

Iškilmingos pamaldos

Sekmadienį iškilmingas pamaldas atlaikė vysk. V. Brizgys. Jis ir pasakė atitinkamą pamokslą.

Oficialioji dalis

Pačios lietuvių dienų svarbiausios išklmės surengtos Westdale Collegiate salėje. Iškilmingame akte prisiminta okupuota Lietuva, pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Kalbėjo Hamiltono burmistras Vic Copps, pradėjo lietuviškai ir užbaigė savo kalbą "God bless Lithuania".

Sevinkino konsul. J. Zmuidzinas, PLB pirm. S. Barzdukas. Pagrindinę kalbą, užtrukusią 10 minučių, pasakė dr. Henri-

Riverside, N.J., filmuojamos scenos apie brolius juodvarnius. Iš k. į d. dr. Albinas Šmulkėtys — filmo sumanytojas ir statytojas, prie kameros — Tėv. Algimantas Kezys, S.J. Nuotr. K. Cikoto

kas Nagys. Priimtos rezoliucijos Lietuvos reikalui.

Oficialioji dalis užtruko tik pusvalandį. Tai labai gerai, nes salė buvo karšta, tvanki. Ilgos kalbos būtų nuvarginę žmones.

Koncertas

Koncertinėje dalyje pagrindinė jėga buvo Metropolitan operos solistė L. Sukytė, kuri savo dainavimo karjerą ir pradėjo Hamiltone. Ji padainavo 12 dainų. Publika labai šilta sutiko ir daug plojo. Po pertraukos pasirodė Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" ir Toronto "Birbynė". Užbaigos žodį tarė Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. dr. S. Čepas.

Žmonių koncerte buvo koks tūkstantis. Komitetas sveičiam Jaunimo centre surengė dar priėmimą. Solistei L. Sukytei įteikė dovaną ornamentuotą albumą.

Lietuvių gydytojų suvažiavimas Toronte

Rugpjūčio 30 ir 31 Toronte, Kanadoje, Sutton Plaza viešbutyje įvyko septintasis Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas. Dalyvavo apie 90 gydytojų ir visa eilė svečių. Iš Australijos buvo atvykęs dr. L. Petrauskas.

Suvažiavimą sveikinimu pradėjo Kanados lietuvių gydytojų pirmininkas dr. A. Pacevičius. Toliau kalbėjo bendrosios sąjungos pirmininkas dr. H. Brazaitis. Jis apibūdino gydytojo įnašą į Lietuvos ir išeivijos gyvenimą bei organizacinę veiklą.

Po eilės sveikinimų pirmą paskaitą skaitė architektas dr. A. Kulpavičius — "Analogia artis vitalis". Paskaitininkas ieškoje analogijos gamtoje, žmogui, mene. Savo išvedžiojimus pailiustravo skaidrėmis.

Simpoziumui medicinos temomis vadovavo dr. J. Valaitis. Pagrindinė tema buvo: kas naujo medicinoje. Čia kalbė-

jo: dr. M. Yčas iš Rochesterio apie genetiką, dr. V. Pavlanis iš Montrealio — virologiją, dr. A. Butkus iš Clevelando — arteriosklerozę, dr. J. Valaitis — onkologiją.

Vakare buvo koncertas ir balius. Dainavo solistas Stasys Baras. Į vakarienę atsilankė apie 300 žmonių.

Rugpjūčio 31 suvažiavimas buvo tęsiamas toliau. Prof. Jonas Puzinas kalbėjo apie mediciną Didžiosios Lietuvos kuni-gaikštijoje.

Organizaciniam posėdyje peržvelgta lietuvių gydytojų veikla. Iš jos veiklos pažymėtina, kad baigiama paruošti Lietuvos medicinos istorija. Vyriausiu redaktoriumi pakviestas dr. J. Puzinas. Dr. M. Budrienė kalbėjo apie Lietuvių Gydytojų Biuletinio leidimą. Išrinkta nauja vadyba, kurios centras sudarytas New Yorke. Pirmininku išrinktas dr. V. Paprockas.

BALTIMORE, MD.

Nauji mokslo metai prasidėjo rugsėjo 3. Vaikai dalyvavo mišiose, kurias aukėjo prel. L. Mendelis. Po mišių visi susirinko į savo klases. Mokykloje dirba seserys kazimierietės.

Lietuvių radijo valandėlės vedėjai A. Juškus ir K. Laskauskas kviečia visus į jų metinį pikniką rugsėjo 21, sekmadienį, gražiame Conrad Villa Parke. Gegužinė prasidės 1 val. ir tęsis iki vakaro. Sokiama gros orkestras.

Kun. A. Dranginis grįžo iš savo atostogų, kurias praleido pas savo brolius bei gimines Pensilvanijoje.

— Šv. Alfonso suaugusių klubas rugsėjo 13 mokyklos kambariuose rengia vadina-mą "Monte Carlo" vakarą.

Lawrence, Mass.

Piknikas pasisekė

Šv. Pranciškaus parapijos didysis piknikas buvo rugpjūčio 17 d. Diena buvo graži, tai žmonių sugūžėjo nemažai. Jų buvo iš New Hampshire valstybės, iš Worcesterio, iš Brocktono.

Diena buvo labai karšta, tai žmonės gavinosi sodėmis. Jos net pritrūko, net du kartu reikėjo parvežti. Virtuvė, vadovaujama prityrusios šeimininkės Juzės Stapulionienės, gamino skanius lietuviškus valgius.

Piknikas davė pelno per 2,500 dol.

Šv. Pranciškaus bažnyčioje, kaip ir kitose Lawrence katalikų bažnyčiose, šeštadienio vakarais aukojamos mišios 5:45 ir 7 v.v. Žmonių dabar vasarą susirenka arti 100. Sekmadieniais tie asmenys bažnyčioje nebesilanko, taip esti daug tuščių vietų. J. Sk.

Madų parodą rengia parapijos sodalietės rugsėjo 17. Vakaras prasidės 7:30 v. su gražia vakariene Martin West restorane. Vyrų ir moterų naujųjų madų demonstravimas bus 9 val. Programoje dalyvaus vyrų choras Daina. Visas parengimo pelnas skiriamas Šv. Alfonso bažnyčios reikalams.

Maldininkų kelionė į Liurdą šv. Marijos kolegijoje rengiama rugsėjo 21. Kelionei vadovaus prel. L. Mendelis. Jie ne tik aplankys šią gražią vietą kalnuose Emmitsburg, Marylande, bet ir pasimels prie palaimintosios motinos Seton karsto šv. Juozapo kolegijoje. Kas dar nematė šių gražių vietų, tikrai verta jas aplankyti. Maldininkai melsis už pasaulio taiką ir už karrius, kurie kovoja Vietname. Bilietų galima įsigyti klebonijoje. Jonas Obelinis

Philadelphijos tautinių šokių grupės mokytoja Estera Bendžiūtė su gautu padėkos — įvertinimo pažymėjimu. Jai pagerbti buvo surengtas banketas.

IŠ VISUR

— Viešosios demonstracijos yra viena iš priemonių kovoje dėl Lietuvos laisvės. Dėl prieš 30 metų Stalino su Hitleriu prieš žmogaus ir tautų teises padarytų tarptautinių nusikaltimų, dėl kurių Lietuva, Latvija ir Estija neteko laisvės, rugsėjo 20 d. 2-5 val. p.p. New Yorke D. Hammarskjöld aikštėje prie Jungtinių Tautų Batus ruošia protesto demonstraciją. Vlikas šios demonstracijos ruošimą materialiai parėmė ir kviečia visus lietuvius joje dalyvauti. (E.)

— Lietuviškų melodijų radijo valanda Detroito, anksčiau perduodama šeštadieniais iš WJLB stoties, dabar transliuojama antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. Programos reikalais kreiptis į vedėją Ralph Valatką nauju adresu: 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, telef. 537-5550.

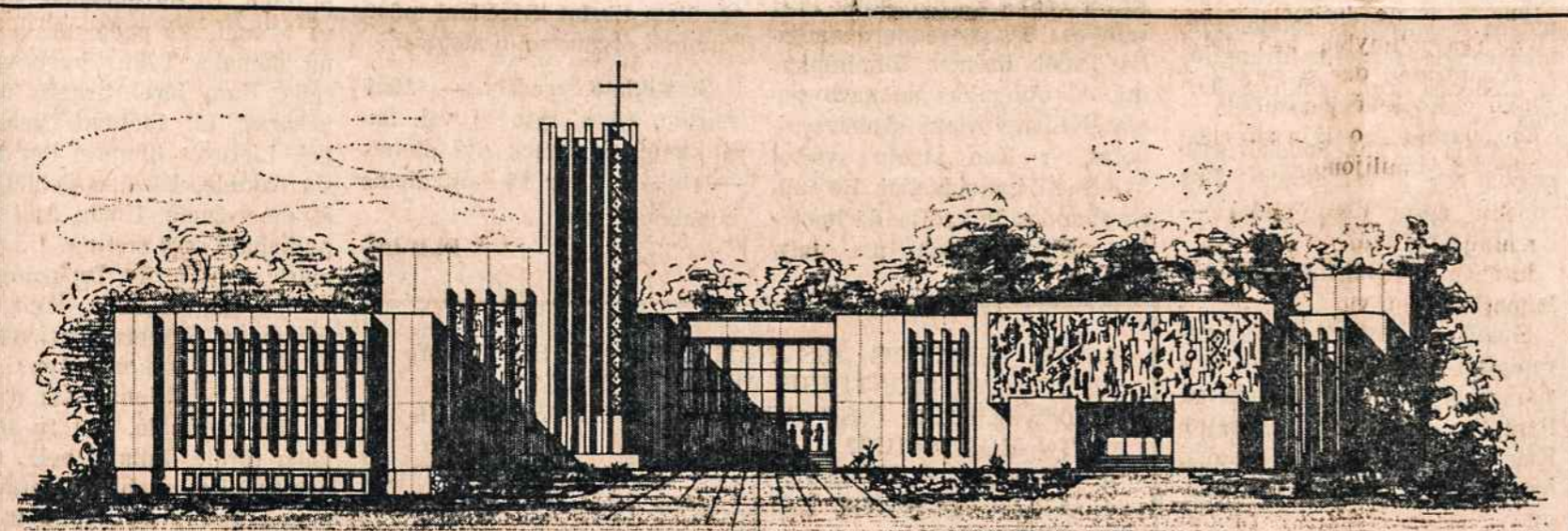
— Lietuvos nepriklausomybės Fondo pirmininkė E. Čekienė Eltai pranešė, kad to fondo pastangomis ir lėšomis Manyland Books (St. Zbarsko) leidyklos išleistoji knyga "Lithuania 700 Years" jau pradėjusi susilaukti teigiamų JAV spaudos įvertinimų, ir pradėjo plaukti tos knygos užsakymai iš JAV bibliotekų. Tų užsakymų iki rugpj. 16 dienos buvę per 500 egz. Pirmoji knygos laida (1500) esanti baigiama platinti, tad su leidykla esą susitarta dėl antros, pataisytos 1000 egz. laidos. (E.)

— Mokslo ir Kūrybos simpoziumui ruošti techninės komisijos posėdis įvyko rugpjūčio 26 Nainių namuose Chicagoje. Posėdyje dalyvavo komisijos nariai kun. J. Borevičius, S. J., dr. Ringus, V. Kamantas, A. Augaitis, B. Nainys ir patariamiosios programos komisijos narė dr. E. Vaišnienė. Posėdžio dalyviai susipažino su simpoziumo programos ruošimo eiga ir aptarė su tuo susijusius techniškus darbus. Padėkos dienos savaitgalio metu Chicagoje įvykstančio Mokslo ir Kūrybos simpoziumo programos paruošimas šiuo metu yra baigiamas.

— Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine, šią vasarą atostogavo virš tūkstančio lietuvių. Sveičiams suruošta 3 koncertai-literatūros vakarai. Programą atliko solistai: Elzbieta Kardelienė, Elena Blandytė, Agnė Paškevičienė, Antanas Keblys; pianistės: Olga Keršytė, Aldona Prapuolenytė; rašytojai: Leonardas Andriekus, Paulius Jurkus, Algirdas Landsbergis, Nelė Mazalaitė, Stasys Yla. Programą koordinavo ir jai vadovavo Elena Vasylionienė. Koncertai-literatūros vakarai vyko šv. Antano gimnazijos didžiojoje salėje. Tuo pačiu laiku, liepos ir rugpjūčio mėnesiais, gimnazijos patalpose buvo dvi jaunimo stovyklos: bendroji, mažiau vaikų — liepos mėnesį ir ateitininkų — rugpjūčio mėnesį, kurioj dalyvavo 120 jaunuolių.

IESKOMA ŽINIŲ

Stelmokas, Juozas, Amerikoje žinomas kaip Joseph Stillman, turimomis žiniomis pasimirė Massachusetts ar Connecticut valstijoje bene prieš devyneris metus. Yra likę jo vardu išpirkti paskolos lakštai ir taipgi santaupos kuriam tai banke. Tas mažas palikimas galėtų tekti velionies sunkiai sergančiai ir labai pagalbos reikalingai motinai, jei būtų žinoma kame ir kada Juozas Stelmokas mirė ir kas turi jo santaupų knygute. Žiną malonėkite informuoti Lietuvos Generalinį Konsulatą: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Str., New York, N. Y. 10024.

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijoms kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynas, muziejus.

AMŽINYBEI... TĖVŲ ŽEMEI

ŠVENTINAME LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO, JAUNIMO CENTRO, AUŠROS VARTŲ KOPLYČIOS BEI VIENUOLYNO STATYBAI

ŽEMĖ

1969 rugsėjo 21 dieną
sekmadienį, 3:30 po piet

361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. (Highland Parke)

(Automobiliais lengviausiai pasiekiami INTERBOROUGH PKWY pirmas išvažiavimas po Cypress Hills išvažiavimo, nors nepažymėta, bet žemyn ir į kairę VERMONT PL., Highland parką.)

Pašventinimo proga 6 val. vakare

KONCERTAS - VAKARIENĖ

RIDGEWOOD, 58-15 CATALPA AVE. (prie Myrtle Ave.)

Programoje: ALDONA STEMPUŽIENĖ

Koncerto-Vakarienės auka Statybos Fondui 10 dol.

Nuolankiai kviečiame Jus ir Jūsų artimuosius dalyvauti ir paremti savo dvasia ir auka šį didingą mūsų visų Kultūros židinio statybos reikalą.

Dėkingi Tėvai Pranciškonai

PADIDINTA SENELIŲ PRIEGLAUDA ELMHURST, PA.

Nukryžiuotojo Jėzaus seserys Elmhurst, Pa., turi senelių namus — St. Mary's Villa Nursing Home. Rugsėjo 7, sekmadienį, buvo pašventinti ir atidaryti dar nauji namai — didelis namų priestatas, kuriame tilps 52 ligonys. Pašventino Scrantono vyskupas Carrol Mc Cormick. Po pietų buvo viešas naujojo priestato lankymas.

Pastaciūs naujas patalpas, dabar visuose namuose galės sustipti 122 gyventojai-seneliai. Juos prižiūrės 18 žmonių štabas, kurį sudaro gailestingosios seserys, pagelbininkės, gydytojai ir k.

Dabartinė seselių vienuolyno

viršininkė yra sesuo M. Incarnata, namų kapelionu — kun. James F. Farry.

Pagerbtas prel. John Boll
Tą patį sekmadienio vakarą, rugsėjo 7, Scrantone Sheraton Motor Inn surengtas prel. John Boll pagerbimas. Jis yra šv. Trejybės parapijos klebonas Wilkes Barre. Paskutinius 25 metus jis buvo vilos dvasios seserys ir vilos direktorių taryba. Pietuose dalyvavo ir vyskupas.

Truputis istorijos
Nukryžiuotojo Jėzaus seserys Elmhurst, Pa., gyvena nuo pat savo išikūrimo, nuo

1923. Jos tada išikūrusios atidarė pirmuosius senelių namus. Vienuolyną ir namus gaisras sunaikino 1942. Tada seserys turėjo ir našlaičių namus.

Dabartiniai namai baigti statyti 1962 rugsėjo 22. Jie galėjo sutalpinti 70 pacientų. Tų vietų neužteko, nes seselių gera globa patraukė vis daugiau senelių. Taip reikėjo praplėsti namus. Naujas priestatas atsiėjo 850,000 dol. Jis turi ne tik patalpas seneliams gyventi, bet ir visus modernius gydymo įrengimus. Jo statyba buvo pradėta 1967 gruodžio 10. Kartu padidinta ir valgykla ir koplyčia.

DAR DĖL SIUNTINIŲ Į OKUPUOTĄ LIETUVĄ

Rugpjūčio 20 d. Darbininke p. Kulikauskienė savo laiške redakcijai užmetė mūsų spaudai, jog ji talpinanti visuomenę klaidinančius skelbimus. Jos išsireiškimas, jog "mūsų spaudos siekimas yra tarnauti tiesiai, o ne vien pinigui", paskatino ir mane paieškoti kiek tame jos laiške yra tiesos ir kiek visuomenės klaidinimo.

Galima tikėti COSMOS siuntinių bendrovės skelbimu, jog tūkstančiai jos klientų patenkinti, žinant, jog prekybininkai apie tai sprendžia iš klientūros pastovumo, bei jos gausėjimo. Bet įdomiausia, kad p. Kulikauskienės minimi tūkstančiai nepatenkintų — yra tie patys tūkstančiai, kurie patenkinti COSMOS patarnavimu, bet nepatenkinti "... kada vien tik tai už persiuntimą tenka mokėti pasakišką sumą ...". Labai gailla, kad nei p. Kulikauskienė nei siuntinių bendrovės negali sumažinti SSSR imamą maitą,

LAIŠKAS REDAKCIJAI

kuris nemazėja, bet vis kyla. Taigi, nors ir esame visi nepatenkinti dėl aukštų maitų, prieš esamų sąlygų, tenka naudotis šių bendrovių patarnavimais, nes tai vienintelis kelias dovanų siuntiniais sušelpiti savo artimuosius Lietuvoje.

Bet jau nuo čia su p. Kulikauskiene nesutarsime. Jos du siuntiniai ne "dingo", bet sudegė gaisre, kuris įvyko 1967 gruodžio 14-15 N. Y. pašto sandėliuose. COSMOS bendrovė, gavus iš Lietuvos laiška, jog siuntiniai negauti, iš JAV pašto išreikalavo siuntinių apdraudą, o iš SSSR paimtą maitą ir kit. mokesčius ir p. Kulikauskienei išmokėjo 268.83 dol. Jei p. Kulikauskiene pasisamdė advokatą, tai jos reikalas, bet tas advokatas prieš šiuo pinigų išreikalavimo nieko neprisidėjo.

Mum gerai žinoma, kaip sunkiai verčiasi mūsų lietuviška

spauda. Todėl didelė jai parama yra prekybininkų skelbimai, kurių mūsų spaudoje yra taip maža. Ir štai dėka p. Kulikauskienės laiško, šie skelbimai sumažėjo, nes COSMOS bendrovė savo nuolatinį skelbimą nutraukė dėl laikraščio talpintų užmetinėjimų ir klaidingo visuomenės įtaigojimo. Jei p. Kulikauskienė būtų davusi faktus taip, kaip jie yra, ir išėjusi į spaudą su laišku, jos pačios žodžiais tariant: "... statant lietuviškus interesus pirmoje vietoje aukščiausių kitų ..." mūsų laikraštis nebūtų turėjęs šio nuostolio.

Juozas Bružas

Boksuojasi naktį

58 m. amžiaus paryžietis Minnett buvo išskirtas ir jau ketvirtą kartą.

Jis yra buvęs boksininkas ir sapnuodamas vis kumščiuoja naktimis savo žmonas.

Senelių namuose Elmhurst, Pa. Namus tvarko Nukryžiuotojo Jėzaus seserys.

BRIDGEPORT, CONN.

Lietuvių Bendruomenės Bridgeport, Conn., apylinkė tradicinį rudens balių rengia spalio 11 d. 7 val. vak. šv. Jurgio parapijos didžiojoje salėje, 443 Park Avenue. Sokiame gros garsus Ed. Radionovo orkestras. Visus vietas ir apylinkės lietuvius maloniai kviečiame atvykti į šį tradicinį balių ir naujai išremontuotoje parapijos salėje jaukiai praleisti vakarą.

—Valdyba

NEWARK, N. J.

Šv. Trejybės parapijos metinis piknikas bus rugsėjo 21, sekmadienį, aikštėje prie bažnyčios ir parapijos salėje. Pikniką rengia parapijos draugijos ir klebonas kun. John Scharnus.

Pradžią 12 val. Speciali programa bus 3 val. popiet. Bus rodomi apsigynimo būdai — Karate ir Jujitsu.

Skiriamos įvairios dovanos laimėjimams.

Kviečiami atsilankyti visi parapiečiai ir kadaise buvę šios parapijos nariai. Visiems bus malonu susitikti ir pabendrauti. Kviečiami ir parapijos draugai bei kaimynai. Visiems bus smagu.

F. V.

Neverkią žmonės

Esama žmonių, kurie visai negali verkti.

Neverkia jie ne dėl to, kad būtų kietos širdies. Jų ašarines liaukos neveikia ir negamina ašarų.

Suliesėjama 10 svarų per 10 dienų pagal naują grapefruktų dietą

New York. — Apie naują grapefruktų dietą plačiai kalbama. Žinia apie jos pasisekimą greit pasklido po JAV ir Kanadą, kadangi tai dieta, kuri tikrai pagelbsti daugeliui nutukusių asmenų. Jei ji tiksliai vykdoma, nutukę asmenys per 10 dienų gali suliesėti 10 svarų, ši nauja dieta leidžia valgyti ir tuos valgius, kurie anksčiau buvo "uždrausti", ir vis tik galima per pirmas 10 dienų suliesėti 10 svarų, o po to vis pusantrą svoro kas dvi dienas kol svoris bus normalus. Praradus nereikalingą svorį ir atrodoma ir jaučiamasi geriau. Knygą apie šią sėkmingą dietą galima gauti pasiunčiant 2 dol. adresu — GRAPEFRUIT DIET, Dept. L, 210 5th Avenue, New York, N.Y. 10010.

Elmhurst poilsiaujančių senelių aplankyti atvyksta jų vaikai ir anūkai

SUSITIKIMAS TABOR FARMOJE

PLB valdybos buv. pirmininkui a.a. Juozui Bačiūnui rūpėjo artimi ryšiai su lietuvių spauda ir radiju. Ryšiams palaikyti jis turėjo dėkingas galimybes, 1964 birželio 6-7 buvo sukviestas spaudos ir radijo žmonės į savo Tabor Farmą. Visi pakviestieji buvo jo svečiai, ir susitikimas paliko malonius atsiminimus. Bačiūnas susitikimą norėjo pakartoti šiais metais. Deja, visus jo planus nutraukė mirtis.

Tai, ką planavo buv. pirmininkas, dabar nori įvykdyti jo darbu tęsėjai — dabartinė PLB valdyba. Sąlygas sudaro naujasis Tabor Farmos šeimininkas inž. V. Adamkus su savo ponia. Kadangi vietų skaičius ribotas, ir šiuo atveju svečiai kviečiami individualiai. Be mūsų spaudos ir radijo darbuotojų, susitikime taip pat daly-

vaus PLB valdybos nariai ir JV LB nei Kanados LB centrinių institucijų atstovai. Tikimasi susitikime taip pat turėti mūsų veiksmų pirmininkus.

Susitikimo tikslas — pabendrauti ir visiems mums rūpimais reikalais pasikalbėti. Bus taip pat prisimintas bei pagerbtas PLB valdybos buv. pirmininkas a.a. Juozas Bačiūnas ir simpoziumų būdu svarstomi du klausimai — lietuviški mūsų uždaviniai Lietuvių Bendruomenės rėmuose bei lietuviško darbo talka jaunosiose mūsų kartose. Šiam tikslui kviečiami mūsų jaunimo organizacijų atstovai.

Susitikimo pradžia — 1969 rugsėjo 13 d. ryto 11 val. Susitikimui skiriamos dvi dienos — rugsėjo 13 ir 14, šeštadienis ir sekmadienis.

PLB inf.

1. AR TUREJOTE JŲ NEMALONUMŲ SIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIUS JŲSŲ GIMINĖMS?
2. AR MOKEJO JŲSŲ GIMINĖS PAPILDOMUS MULTO MOKESČIUS?
3. AR JŲSŲ SIUNTINYS BUVO GRAŽINTAS Į JAV?
4. AR BUVO DINGĘ DAIKTAI IŠ JŲSŲ SIUNTINIO GIMINĖMS?
5. AR TEKO NERIMAUTI LAUKIANT PRANESIMO, KAD PER ILGAI NEĮTEIKTAS SIUNTINYS?

Kad išvengus šių galimų atsitikimų, naudokitės patarnavimais pačios seniausios ir rimčiausios firmos

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Ši firma per 39 metus savo pavyzdingu patyrimu sudarė rimtą reputaciją daugelio patenkintų klientų tarpe JAV, taip pat ir giminėms USSR.

Visi mūsų skyriai turi savo žinioje patyrusių tarnautojų štabą, didelį visokių prekių pasirinkimą ir *Podarogifts, Inc.* įgaliojimus priimti užsakymus maisto-pramonės-dovanų CERTIFIKATUS Sovietų Sąjungos gaminams. Dėl informacijų ir katalogų kreipkitės į mūsų centrinę įstaigą arba į skyrius.

CENTRINĖ ĮSTAIGA

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

SKYRIAI:

PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave.	DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway	AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632 — 4102 Archer Ave.	254-4144
CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave.	BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119 — 787 E. 185th Street	486-1836
DETROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave.	TA 5-7560
ELIZABETH, N.J. 07201 — 956a Elizabeth Ave.	354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212 — 11415 Jos. Campau Ave.	365-6350
HARTFORD, Conn. — 11 Charter Oak Avenue	203-249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102 — 18 So. Bethany	AT 1-1757
LATHAM, N.Y. — 465 Troy-Schenectady Rd.	518-785-4495
LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd.	382-1568
MIAMI, Fla. 33138 — 6405 Biscayne Blvd.	FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414 — 217 E. Hennepin Ave.	FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave.	224-0829
OMAHA, Nebr. 68107 — 5524 So. 32nd Street	731-8577
PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road	749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222 — 346 Third Avenue	GR 1-3712
ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue	BA 5-5923
NEW YORK, N.Y. 10003 — 101 First Avenue	OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue	LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103 — 1512 N. 39th Street	ME 3-1853
SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 168 Whitehead Ave.	257-2113
WORCESTER, Mass. 01604 — 82 Harrison St.	798-3347
TRENTON, N.J. 08611 — 730 Liberty Street	LY 9-9163
VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave.	691-8423

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELES PAPIGINTOM KAINOM

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

Tėvynės Meilė Nemari, A.
Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktužė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientury ir Vakaras.

Lietuvos Senos ir Naujos
Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu ieva, ievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrotą 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agnonėlė, Siuntė mane motinė, Palankė, Laisvės varpo daina, Dzimdzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo. Šią nedidelę: Plaukia Nemunėlis, Munšainiukas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

40 Lietuviškų Melodijų įgrotas su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlis, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linėlius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalią rūtą, Kur bėga šėšupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamšią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jodau dieną, Sutems tamsi naktužėle, Aušta aušrelė, Šviesi pazarėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, Žalia liepelė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Sol. Antanas Pavasaris, tenoras. Dainų ir arijų rečitalis. Šauksmas, Nemunėlis, Tušti paliktieji namai, Ten mano tėvynė, Lietuvos laukai, Tykiai, tykiai, Dainos, muzika ir gėlės. Arijos iš operų: Eugenijus Onieginas — Čaikovskio, L'Arlesiana — Cilea, Pajacai — Leoncavallo, Meilės elektras — Donizetti, Tosca — Puccini. Perly ieškojojai — G. Bizet. Žydė — Halvey. Kaina 5 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik ke-liolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuviškos Vestuvės. Kupiškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas, piršlybos, mergvakaris, užgėrų rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestuvės, atliekamos dainom, deklamacijomis ir pašnekesiais. Išleido Montrealio Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

Su užsakymais kreiptis į "Darbininko" administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Inž. Algimantas Prekeris prie savo aparato

A. PREKERIS PADEJO ERDVĖLAIVIUI PAKILTI

Mūsų tautietis inž. Algimantas Prekeris savo darbu ir sugebėjimais ypatingai prisidėjo prie erdvėlaivio Apollo 11 sėkmingo pakilimo, tuo pačiu ir prie Amerikos astronautų sėkmingo nusileidimo mėnulyje. Apie tai skelbia Goddard erdvinio skridimo centras, priklausęs valstybinei aeronautikos ir erdvių administracijai, kur inž. A. Prekeris buvo paskirtas dirbti prieš erdvėlaivį pakylant. Dirbo komunikacijos srityje, prie transatlantinių kabelių tvarkymo. Skelbiama, kad jis ir kitas bendradarbis (Bob Murphy) darbą atliko pažymėtinai gerai. Komunikacijos skyrius viršininko L. R. Stelter žodžiais tariant, tuo labai kritišku metu niekas kitas toje darbovietėje nedirbo sunkiau, kaip "Mr. Bob Murphy and Mr. Al Prekeris".

A. Prekeris 12 m. dirba ITT (International Telegraph Telephone) bendrovėje kaip elektronikos inžinierius. Prieš Apollo 11 pakilimą buvo sugedę misijos centro ryšiai su Madridu,

Pirmą kartą viešai spaudoje pristatoma sferinės geometrijos studija. Supažindinama su sferiniais dėsniais, teorija, kartu palyginama su linijinės geometrijos dėsniais. Leidinys vadinasi: "Spheric and Linear Laws of Geometry". Autorius — A. Stelingis. Žinios naudingos visiem, ypač architektams, inžinieriams, menininkams, geometrijos mokytojams, industrijų vadovams ir pan. Kaina — 2 dol. Užsisakyti galima adresu: A. Stelingis, 85-16 83 Street, Woodhaven, N. Y. 11421. Galima gauti ir Darbininko administracijoje.

Ispanijoje, su stotimi, kuri seka erdvės skridimus. Misijos centras tada kreipėsi į ITT, ir ši paskyrė inž. A. Prekerį su B. Murphy, kurie savo sumanumu ir darbu atstatė misijos centro ryšį su Madridu ir palaikė per visą astronautų kelionę.

Išvykstant kitur gyventi, pigiai parduodami baldai: virtuvei stalas su kėdėmis, šaldytuvas, kitiems kambariams 2 lovos, sofa, minkštos kėdės, divonas 12x12, elektrinis vėsintuvas, įvairūs įrankiai, elektrinis valytuvas vamzdžiam valyti, alyvos apšildymo vienetas, ypač naudingas namų savininkams. Informacijai telef. CL 8-6340.

Gera proga pensininkams! Išnuomojamas keturių kambarių butas gražiamoje Jeffersonville miestelyje — Catskill kalnuose. Skambinti (914) 887-5358.

Maspeth, prie lietuvių bažnyčios, išnuomojamas vyrui atskiras kambarys su galimybe naudotis virtuve. Tel. TW 4-1962.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

- Didmeistris Benko nugalėjęs \$1000 prizą, laimėdamas Merrimack Grand Prix ir Nauj. Anglijos p-bes, įvykusias Salem, N.H. Jis surinko 6½ ts. iš 7 galimų. New Yorko meistras Zuckerman 6 ts. (\$500), didmeistris Robert Byrne ir Friedman, R.I. po 5½ (po \$250). Pažymėtina, kad didmeistris A. Bisguier liko su 4 taškais. Dalyvavo keli latviai: A. Strazdiņš, Conn. surinko 4½ ts., J. Pamiļjens, N.Y. — 4, J. Ozols, Mass. 3 ts. Viso dalyvavo 218 žaidėjų, iš jų 138 rezervinė grupė. Čia laimėjo bulgaras Boris Petroff iš N.J. su 6½ ts. Kazys Merkis gerai užbaigė surinkęs 5 ts., A. Strazdiņš, Jr. — 3 ir Klavinis iš Hartfordo 2½ ts.
- Tarptautiniam turnyre, Vilniuje, po 7 ratų pirmavo maskvietis J. Razuvajev, surinkęs 5 ts. Kaunietis A. Butnorius turėjo 3 taškus. Jis įveikė Vengrijos didmeistro Portišch brolių.
- Pasaulio jaunių p-bes, Stockholme, laimėjo maskvietis A. Karpov 10-1, rumūnas Ureiko ir vengras Adorian po 7 taškus.
- Estijos didmeistris P. Keres įtarpino "Chess Life" žurnale (8/1969) savo pratimą su Vladu Mikėnu, žaisimą 1968 m. Rygoje, pateikdamas jai plačius komentarus. Įžangoje Keresas pabrėžia, kad jis Vladą Mikėną pažįsta arti 40 metų. Jiedu — seni draugai, Mikėnas buvo jo sekundantu įvairiuose turnyruose. Kovoją viens prieš kitą, pradėdant 1935 m. Varšuvos olimpiada, daugelyje tarptautinių varžybų. Pastaroji partija, nežinint jį amžiaus, praėjo tikroji kovoj, pilna painiavų ir kombinacijų, lyg būtų žaista prieš 30 metų. Dėl jos ne vienam nėra gėdos. Užbaigoje Keresas dėkoja Mikėnui už nepaprastą kovą.

Darbininkas šią partiją talpino gegužės 28 d. nr.

Estijos didmeistris P. Keres įtarpino "Chess Life" žurnale (8/1969) savo pratimą su Vladu Mikėnu, žaisimą 1968 m. Rygoje, pateikdamas jai plačius komentarus. Įžangoje Keresas pabrėžia, kad jis Vladą Mikėną pažįsta arti 40 metų. Jiedu — seni draugai, Mikėnas buvo jo sekundantu įvairiuose turnyruose. Kovoją viens prieš kitą, pradėdant 1935 m. Varšuvos olimpiada, daugelyje tarptautinių varžybų. Pastaroji partija, nežinint jį amžiaus, praėjo tikroji kovoj, pilna painiavų ir kombinacijų, lyg būtų žaista prieš 30 metų. Dėl jos ne vienam nėra gėdos. Užbaigoje Keresas dėkoja Mikėnui už nepaprastą kovą.

Darbininkas šią partiją talpino gegužės 28 d. nr.

SPORTAS

LITUANICA IR VĖL MEISTERIS

Darbo Dienos savaitgalyje Brooklynio Lietuvių Atletų Klubo futbolo komanda, nuvykusi Chicagon, varžėsi su vietos Lituanica dėl S. Amerikos lietuvių futbolo meisterio vardo. Vienetas, Chicagoje beje perkrikštytas į "New Yorko Atletą", laukdamas visus popierio forma numatytus lūkesčius, maloniai nustebino. Laimėjimas Chicagai atiteko tik po dviejų valandų kovos, siaučiant tropiniam karščiui. Rungtynėms pasibaigus 2:2 ir pratęsus 2x10 min., laimėtojas vis buvo neišaiškintas. Toliau misijos centre ryšį su Madridu ir palaikė per visą astronautų kelionę.

LAK Chicagoje žaidė tokios sudėties: Malinauskas I; Budraitis, Klivečka I, Remeza II, Mrozinskas (Vainius IV); Sileikis, Klivečka II, Vainius II; Budreckas, Česnauskas, Bileris.

Jau po 15 minučių šeiminingai vedė 2:0. Nepasimetę new-yorkiečiai dviem Bilerio įvarčiais pasiekia lygiųjų. Štai net ir pratęsime pasiektas įvartis ir tik dėl nušalės neuškaitytas. Įvarčio autorius Česnauskas, žinoma, tikrina nušalėje nebuvęs. Aplamai ambicingai sužaidę atletai Chicagos žiūrovų neapylė ir veik galėjo tapti netikėtai laimėtojais. Tuo tarpu — žiūrėkite antraštėn.

Lietuvių Atletų Klubui negalint finansškai praversti minėtos išvykos, visi žaidikai kelionės išlaidas turėjo patys padengti. Šiuolaikinėje pinigų garbinimo gadyneje tai retai užtikamas tikrų mėgėjų sportininkų pavyzdys. To pasėkoje ir lietuvių futbolo ateitis New Yorke mum šviesiau atrodo.

Cypress Hills sekcijoje išnuomojami 2 baldais apstatyti kambariai. Pageidaujama dirbas vyras ar moteris. Nuoma savaiti 15 dol. Skambinti nuo 9 v. ryto iki 4 val. popiet 827-7009.

Parduodami visi buvusios foto studijos įrankiai. Gera proga viską įsigyti už žemą kainą. Pardavimo priežastis: senas amžius ir nesveikata. Kreiptis: R. Kruchas, 65-23 Grand Ave., Maspeth, N. Y. 11378.

— Rašomos mašinos nuo mažiausios iki standard 92½. Liet. angliškų raidynais, taip pat TV, radijo ir biznio mašinos. Reikalaukite katalogėlių: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731 telef. (516) 757-0055.

Alfa Jeweler
A. OSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA OSELENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

PIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užėikite — **įsitikinsite!**

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

PRASIDEDA PIRMENYBĖS
Ateinantį sekmadienį New Yorke prasideda vietos 1969-70 metų futbolo pirmenybių sezonas. Lietuviam futbolininkam tai jau 19 sezonas.

Šį sekmadienį pirmuoju priešininku yra College Point SC. Rungtynės įvyksta jų aikštėje 3 val. Priešžaismyje 1:15 val. žaidžia rezervinės. Įdomu kaip rezervinė šiais metais atrodys (jei iš viso pasirodys). Per eitą sezoną pirmą kartą rezervinės komandos neturėjome. Pirmenybių tvarkaraštį rasite kitoje Darbininko laidoje. Mažučiai ir jaunučiai pirmenybes pradeda rugsėjo 27.

Atletas

SERVICE
Exp. Operators on Singer machines. Section work on pants. Steady — Union Shop. Leeds Sportswear 101-09 Woodhaven Blvd. Ozone Park, N. Y. Call 847-9347.

ASSEMBLY WORKERS
No Experience Required
Will Train
Electronic Manufacturing
WHIPPANY ELECTRONICS
1275 Bloomfield Avenue
Fairfield (Caldwell) N.J.
(201) 228-2141

Factory utility men. A good opp'ty for ambitious men with mechanical interests. Excellent starting rates, liberal vacation plan, 10 paid holidays, group insur. plan. Apply personnel office 10 am to 3 pm or call (201) 245-2320 — H.K. Porter Co. Coupling Works, 109 Aldene Road Roselle, N.J. Eq. Opp'ty Employer.

ALL VENT CORP.
Rubbish Removal and Carting
Demolition, Lic. No. 6736 90 (665-394) — Free estimates. 324-8470 - 1

L & M CAR SERVICE
DOOR TO DOOR ANYWHERE
24 Hour Service
Wedding Parties Airports
Hospitals — Meter Rates
Call (212) 568-6000

H & L AUTO CLEAN UP SHOP
Open 6 days a week Your car will look like new Polishing and Simonizing, clean inside. We take pride in our work. Call (201) 741-9785 Shrewsbury N.J. ask for Herman

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

MALE - FEMALE
General Factory Help for new clean plant in Westwood — Punch press, Assembly or Spray room experience helpful, but will train. For first shift 7:45 to 4:30 pm. Good fringe benefits. Apply Kurt Versen Co. 10 Charles St. Westwood, N.J. (201) 664-8200 Ext. 14

General Factory Help, MACHINE OPERATORS day or night shifts Experienced OK Union Shop — full benefits Fine Company. Will train for: Punch Press - Brakes - Spot Welders. Apply directly —
NII LABORATORY FURNITURE CO.
270 Duffy Ave. Hicksville L.I. 516-931-3100

H. W. FEMALE

TELEPHONE CLERKS
Major Retail Organization near Caldwell has immediate openings in its credit department for Telephone Clerks — Full or Part time. Previous credit investigation or Authorization, Experience desirable. But not required Must be high school Graduate. Excellent Company Benefits and working conditions. For Appointment call Mr. Roberts at 201 228-3300 — Monday Thru Friday — An Equal Opportunity Employer.

H. W. MALE

WAREHOUSE SELECTORS
(6)
Night Work 8 PM - 5 AM
Work with Frozen Foods
We provide necessary clothing \$2.90 per hr. plus 10% Bonus to \$3.29 per hr.
After 30-60 days \$3.50 per hr.
Call (201) 256-9000 ext. 281 ask for Mr. Herb Keenan or Mr. Gilforte
HUDSON WHOLESALE FILIGREE FOOD
Taft Rd. Totowa, N.J.

(3)
TRACTOR TRAILER DRIVERS
Work with Frozen Foods
Guaranteed work 5-day week
Call (201) 256-9000
Ask for
Mr. Herb Keenan or Mr. Gilforte
HUDSON WHOLESALE FILIGREE FOOD
Taft Rd. Totowa, N.J.

BOYS YOUNG MEN
Wanted in Shipping Department
Good Starting Salary
Chance for Advancement
Good working conditions
Apply —
PARK LANE LINGERIE COMPANY
15 Clinton St. Yonkers, N.Y.
(914) YO 3-6700

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.
Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N. Y. 11127
Tel. 894-4188

SERVICE
RENT - A - TRAILER
ERIBA CAMPING TRAILERS
\$85 a week — any car can pull our trailers. See them at 65 Street & Metropolitan Ave. Maspeth.
Call GL 6-1039

QUALITY WORK
Painting & Decorating Expert Paper hanging Free estimates All work guaranteed.
Call 824-6531
Ask for Frank

PAMID HAVEN REST HOME

Florence Csik Prop.
N.J. State Approved
AGED & RETIRED MEN AND WOMEN
HOMELIKE AND COUNTRY ATMOSPHERE
Englishtown Road
Jamestown
201-521-1194

ERNIE & RUDY'S TEXACO SERVICE STATION
Open 6 AM to Midnigt Daily
Complete Automotive Service and Road Service. 4 No Beverwyck Rd. Lake Hiawatha N.J. 201-334-6976

FOR SALE
Church being demolished entire contents for sale: pews, stained glass windows, religious articles, complete church organ. St. John the Evang. Church E. 55th St. & 1st Ave. NYC Open daily Mon. thru Fri. 9-3 pm. D & D DEMOLITION CO., Inc. Mr. Drachman (212) 593-1817 - 18

H. W. MALE
EXP OPERATORS ON STREET DRESSES
Must do a complete garment. Steady work nice working conditions. TAILORED GIRL 307 West 38th Street N.Y.C. 11th Floor. Call — (212) LO 3-6577

Heidelberg Pressmen exp in offset & Letter press steady position, good pay hospitalization, other fringe benefits Work where you live in — A fine air cond plant quality workers will be happy here — Castlereagh Press Inc. 300 Buffalo Ave, Freeport L.I. Tel. 516-379-2122

WAREHOUSEMEN for LIBERTY U.A. RECORD DISTRIBUTING CORP.
Major record distributor needs several warehousemen. Advancement to supervisory positions possible — good starting pay, 40 hr week, excellent company benefits. Start at once. (201) 964-1560 — 1835 Burnett Ave., Union, N.J.

Work Near Home
MALE CUTERS
On Children sportswear Permanent. Salary open Plenty of overtime Must be Exp.
CLARK KNITTING MILLS
150 Commerce Rd.
Charlstatd, N. J.
(201) 933-8844

DISPLAY
PRIVATE GOURMET CATERING
We go to your Home or Church Affairs — for all occasions. Call PIERRE your Chef — 516-333-6752

ALMA CLEANING MAINTENANCE
Venitian Blinds cleaned, floors waxed, carpets shampooed. Kitchen walls washed & stoves cleaned, traverse rod, chandeliers. Lights globe, mirrors, picture, range hoods installed. All work supervised Alma Cleaning. 34-10 Dureimer Ave. Call 654-4441.

A + A
ALEKSANDRIJ MATHEWS
mirus, žmoną solistę Lionę ir dukrelę Janiną giliai užjaučia ir kartu liūdi
BRONE ir PRANAS SPUDŽIAI

Mūsų mielai narei
A + A
VIKTORIJAI JOCIENEI
mirus, jos dukrą Vidą su šeima, gimines ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdimė
Kunigaikštienės Birutės Karių Šeimų Draugijos New Yorko skyrius

Buvusiai Maironio Mokyklos mokytojai
A + A
VIKTORIJAI PRAPUOLENYTEI-JOCIENEI
mirus, jos dukrą Vidą su vyru, anūkes ir gimines liūdesyje užjaučia
MAIRONIO MOKYKLA

A + A
JUOZUI SVILUI
mirus, jo dukrą dr. Leonildą Giedraitienę su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu gedime
M. ir A. Armonai, M. ir B. Jankauskai, R. ir M. Jauniškiai, M. Zerulienė

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Kun. dr. Antanas Paškus, šv. Jono universiteto profesorius, rugsėjo 1 išsikėlė į Erie, Pa., kur toliau profesorius Ganon kolegijoje, dėstydamas psichologijos mokslo dalykus. Toje kolegijoje jis profesoriuo ir anksčiau. Iš Erie, Pa., atvykęs į New Yorką, jis dar metus giliną studijas Columbia universitete ir paskui eilę metų profesoriuo šv. Jono universitete, pasižymėdamas kaip sumanus profesorius. Veikė su studentais ateitininkais, buvo jų dviasios vadas, rašė filosofinius straipsnius Ateityje, Aiduose, nagrinėdamas dabarties jaunimo problemas. Jis keletą metų gyveno visai prie Darbininko redakcijos ir redakcijoje buvo dažnas ir mielas svečias, kuris atnešė humoro ir giedrią nuotaiką. Paskutinius trejus metus buvo išsikėlęs į Highland Blvd., kur organizuojamas naujasis Kultūros židinis. Ten jis gyvena viename iš pranciškonų nupirktų namų.

Pavergtų Europos Tautų seimas, minint penkiolikos metų veiklos sukaktį, 16-tą sesiją atidaro rugsėjo 16, antradienį, 3 val. popiet. Vieša pilnietis sesija 6 v.v. Carnegie Endowment International Center patalpose, 345 East 46th St., New York, N.Y.

N.Y. lietuvių vyrų choro vadovyba praneša, kad šio sezono darbą pradeda rugsėjo 16, antradienį, 7:30 v.v. Bruco Baltojo Žirgo svetainėje, 86-16 Jamaica Ave., Woodhavene. Kviečiami nauji choristai. Choriui vadovauja Vytautas Strolia.

Pianistas Aleksas Mrozinskas dalyvauja Kultūros židinio vakarieneje ir koncerte. Jis akomponuos solistei Aldonai Stempuzienėi ir pats solo paskambins: Čiurlionio, Bacho, Schuberto kūrinius. Koncertas bus rugsėjo 21, sekmadienį, 6 v.v. St. Matthias salėje Ridgewoode.

Skaucūjų ir skautų sueigos prasidės rugs. 20 Apreiškimo parapijos mokykloje tuoj po pamaldų.

New Yorko žinių dalis šiame numeryje spausdinama ir septintame puslapy.

Woodhavene, šalia parko, parduodamas 2 šeimų mūrinis namas. Butai 5 ir 6 kambarių. Dviejų automobilių garažas, atskiras įvažiavimas. Namas geram stovy, įrengti visi patogumai. Viršutinis aukštas tuščias. Dėl informacijų skambinti tel. VI 6-8213.

Prie Highland Blvd. parduodamas 3 šeimų mūrinis namas. Informacijai skambinti po 6 v. v. tel. MI 7-9698.

Kazys ir Agnietė Klaušauskai Darbininko redakcijoje

Aldona ir Antanas Šulcais iš Venecuolos Darbininko redakcijoje

Liet. pranciškonų provincijos vadovybė buvo suvažiavusi į Brooklyno vienuolyną ir rugsėjo 8 posėdyje, svarstydama daugiausia Kultūros židinio statybos reikalus. Posėdyje dalyvavo provincijos Tėv. Leonardas Andriekus, patarėjai — Tėv. Gabrielius Baltrušaitis, Tėv. Petras Baniūnas, Tėv. Placidias Barius, Tėv. Jurgis Gailiūšis.

Estų choras atvyksta iš Stockholmo, iš Švedijos. Jis gastroliuos estų kolonijose Amerikoje ir rugsėjo 20 dalyvaus pabaltiečių demonstracijose prie J. Tautų. Tą pačią dieną choras turi savo pirmą koncertą Town Hall salėje.

Antanas Mažeika, buvęs lapkričio 13 žygio pirmininkas ir New Yorko "Laisvės Žiburio" radijo programos angliškiosios dalies vedėjas, Batuno pakviestas, sutiko praveisti programą demonstracijų metų prie Jungtinių Tautų.

Kęstutis Miklas, Batuno vykdomasis pirmininkas, rugsėjo 7 d. 1 v. popiet per Long Island radijo stotį WGBB kalbėjo penkias minutes apie rengiamas demonstracijas prie J. Tautų. Trumpais bruožais jis supažindino, kas buvo prieš 30 metų, kaip buvo sudaryta Ribbentropo-Molotovo slapta sutartis, kaip Pabaltijo kraštai neteko nepriklausomybės. Jis kvietė visus paremti protesto demonstracijas prie Jungtinių Tautų.

Maironio Mokykla rugsėjo 6 pradėjo naujuosius mokslo metus pamaldomis Apreiškimo p. jos bažnyčioje. Pamaldas pravedė kun. A. Račkauskas, mokinių giedojimą — kun. L. Budreckas, vargonais giesmes palydėjo muzikas Alg. Kačanauskas. Mokykloje pamokos pradėtos tautos giesme ir mokyklos vedėjo pranešimu. Į talką jaunuosius mokyti pakviesti: D. Bobelienė (istorijai), Mackevičiūtė-Baker (liet. k. VIII sk.), R. Kisielius (dainavimui), V. Kulpa (liet. k. VII sk.), M. Sandanavičiūtė (liet. k. ir tėvynės pažinimui pradedantiem). Pirmąją mokslo metų dieną atvyko per 130 mokinių. Naujai įstojo 15 mokinių. Tikėtasi daugiau. Kitą savaitę bus paskelbtas jų sąrašas. Dar nevēlu suinteresuotiems užsiregistruoti.

Pianistė S. Paleček-Levickienė grįžo iš atostogų ir pradeda duoti muzikos pamokas. Tel. VI 6-5213. 91-10 118 St., Richmond Hill, N. Y.

Kazys Klaušauskas, iš Kolumbijos, rugpiūčio 28 imigravo į Ameriką ir apsigyveno Brooklyne. Jo žmona Agnietė buvo imigravusi anksčiau, gyvenusi Chicagoje ir kituose miestuose, buvo vėl grįžusi į Kolumbiją. Dabar abu apsigyveno Brooklyne. Imigracijos dokumentus sudarė Balfas. Klaušauskas yra Lietuvoje baigęs teisę, Kolumbijoje dirbo kaip knygrišys ir net turėjo savo rišyklą, kartu buvo ir žurnalistas. "Drauge" plačiai aprašė Kolumbijoje vykusį Eucharistinį kongresą. Rugsėjo 4 jis su žmona lankėsi Darbininko redakcijoje ir papasakojo savo išpūdžius apie gyvenimą Kolumbijoje.

Aldona ir Antanas Šulcais, iš Venecuolos atvykę atostogų į JAV, lankėsi ir Darbininko redakcijoje. A. Šulcas dirba Creole (Standart, N. J., pagalbinė) žibalo bendrovėje, inžinerijos departamente — civilinės statybos srity.

Solistės Šukytės koncertas ši sekmadienį

Ši sekmadienį "Laisvės žiburio" radijas rengia dainos šventę, kuri yra reikšminga visiems lietuviams. Tai Metropolitan operos solistės Lilijos Sukytės pirmasis dainų rečitalis garsiojo Town Hall, 123 W. 43 St., New York, pačiame Manhattano centre, Times Sq. rajone.

Kodėl šis koncertas toks reikšmingas, ir kuo jis išsiskiria iš kitų panašaus pobūdžio koncertų? Skirtingas jis yra tuo, kad Lilija Sukytė turi neabejotiną talentą ir išskirtiną galimybę iškilni į tarptautinio lygio menininkes, kokių lietuvių tauta vos keletą tepajėgė išugdyti. Daug pajėgių menininkų nusisuko nuo lietuvių tautos, neradami dirvos savo talentui. Mes jų laiku neįvertinome, ir nerė-

mėme jų brendimo ir augimo laikotarpyje. Šiuo koncertu mes norime panele Sukytę užtikrinti, kad lietuvių visuomenė yra drauge su ja, kad mes ją remiame ir norime, kad ji, iškilni si į meno viršūnes, populiarintų ir Lietuvos vardą šiame kontinente, o taip pat ir kituose žemynuose.

L. Sukytė, kaip spaudoje skaitėme, buvo labai teigiamai įvertinta didžiojoje Vakarų Europos spaudoje po jos sėkmingo pasirodymo Miuncheno valstybinėje operoje dainuojant pagrindinį Fiordelizi vaidmenį Cosi Fan Tutte operoje. Ateinančame sezone Metropolitan opera jau užgąžavo p. Sukytę dainuoti pagrin-

dinį Gretel vaidmenį Humperdinck operoje "Hansel and Gretel". Todėl kai sakome, kad L. Sukytė yra iškilni si į tarptautinio lygio menininkes, tai tam turime rimto pagrindo.

Tad prašome visus šios apylinkės lietuvius ši sekmadienį, rugsėjo 14, atsilankyti į New Yorką, į Lilijos Sukytės koncertą. Kviečiame šią progą išnaudoti, nes jos kontraktiniai įsipareigojimai čia, Amerikoje, o taip pat ir Europoje, labai riboja jos galimybes dainuoti lietuviams. Koncerto pradžia 2 val. 30 min. popiet punktualiai. Bilietų bus galima gauti prie įėjimo.

Romas Kezys,
"Laisvės žiburio" vedėjas

Rengiamos demonstracijos prie J. Tautų

Rugsėjo 20, šeštadienį, nuo 2 iki 5 v. popiet rengiamos didelės demonstracijos prie J. Tautų — Dag Hammarskjöld Plaza, 1 Ave. ir 47th St.

Demonstracijos rengiamos ryšium su Ribbentropo-Molotovo sutarties 30 metų sukaktim. Ta slapta sutartimi Sovietų Sąjunga ir Vokietija buvo pasidalijusi Baltijos valstybes. Dabar visos trys Pabaltijo tautos ir rengia protesto mitingą — demonstracijas. Rengia Batunas.

Labai svarbu, kad kiek galima daugiau lietuvių dalyvautų iš Naujosios Anglijos, New Yorko, New Jersey ir Pensilvanijos. Kas negalėtų dalyvaut, tegu prisideda auka, nes Batunui rengiant šias demonstracijas, susidarė daug išlaidų. Ta proga yra atspausa 50,000 lapelių, kuriuose išaiškinama, kas tas Ribbentropo-Molotovo slapto paktas. Lapeliai bus dalinami gatvėse.

Batun — Baltic Appeal to the United Nations yra bendri-

nė organizacija. Anksčiau jai nemaža aukojo estai, latviai, nors tuo metu valdybos pirmininku buvo prel. J. Balkūnas. Lietuviai stovėjo nuošalyje. Dabar kviečiami labiau įsijungti, dalyvauti demonstracijose, prisidėti auka. Dabartiniu metu Batuno vykdomasis pirmininkas yra Kęstutis Miklas.

New Jersey Lietuvių Taryba yra Batuno narys ir jau prisidėjo suka auka ir darbu. Be to, N. J. Lietuvių Taryba veikia drauge su estais ir latviais ir sudarė Baltic organizaciją, kurios pirmininku yra inž. Valentinas Melinis.

Visi kviečiami dalyvauti demonstracijose, kurios bus rugsėjo 20, šeštadienį. Pradžia 2 val.

Aukus siųsti šiuo adresu: United Baltic Appeal, 2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y. 10465. Informacijos reikalais skambinti (516) 935-0896.

A. S. Trečiokas

**LAISVĖS ŽIBURIO
RADIJAS**

kviečia visuomenę į
Metropolitan operos
solistės

**LILIJOS
ŠUKYTĖS**

KONCERTĄ

sekmadienį, rugsėjo 14 d.
2:30 val. p. p.

TOWN HALL

123 WEST 43rd STREET
NEW YORK, N. Y.

Bilietų kainos 3, 4 ir 5 dol.; ložės — 7 dol. Visos vietos numeruotos. Bilietus galima iš anksto įsigyti pas platintojus:

NEW YORK, N.Y. — Litas Travel Service, tel. 847-5522; Haven Realty, tel. VI 7-4477

GREAT NECK, L.I. — Irene Vilgalienė, tel. HU 2-6684

KEARNY - POINT PLEASANT, N.J. — Bronė Macijauskienė, tel. Kearny: 998-6797; Point Pleasant: 899-7506

PATERSON, N.J. — Antanas Gudonis, tel. SW 7-5299

Bilietų platintojas — Vincas Padvarietis, 87-40 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418 (tel. 847-5619)

Rita Ausiejūtė, visiem gerai žinoma kaip viena iš stipriausių Bostono dramos sambūrio aktorė, išvyko visiem metams į Prancūziją, kur gilins prancūzų kalbos studijas.

Marija Rudienė su dukra iš Chicago lankėsi Bostone pas p. Palilius. Po poros dienų Rudienė grįžo atgal į Chicago, o dukra Rožytė dar pasiliko visą savaitę Bostone.

Stefanija Lileikienė, išbuvo visą mėnesį pas dukrą Aldoną Chicagoje, grįžo į savo namus Dorchesterjė.

Lituanistinė mokykla mokslo metus radeda rugsėjo 13 d. 9 v. ryto.

Onos Ivaškienės vadovaujama tautinių šokių grupė spalio 16-18 vyksta į Tennessee valstybę, kur bus tarptautinis šokių festivalis. Grupė, norėdama susitelkti lėšų kelionei, rugsėjo 28 Lietuvos Piliiečių Draugijos salėje rengia vakarą.

Tautos šventė — rugsėjo 8, kuri sutampa su Marijos gimimo švente, Bostone šiais metais bus prisiminta rugsėjo 14. Šv. Petro bažnyčioje 10 val. bus iškilmingos pamaldos už kėnčančią Lietuvą. Svečias kunigas pasakys pamokslą. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavom. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba.

Naujos Anglijos Lietuvos vyčiai auošia antrą metinę kultūros programą naujame Maironio Parke, Shrewsbury, Mass., rugsėjo 14, sekmadienį. 12 v. šv. mišios. Programa prasidės 3 val. popiet. Bus minima Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 51 metų sukaktis.

